

رومان

Muhammad T Hamad

منتدی اقرأ الثقافی

باخچه نهینه که

ئینگیزی - کوردی

ئوینی: فرانسس هودگست

وهرگیرانی: بهرزان عوسمان

2008

رۇمان

باخچە نەيتىيەكە

the Secret Garden

ئىنگىلىزى كوردى

نوسىنى: فرانسىس ھۇدگست

ودرگىرانى: بەرزان عوسمان

the Secret Garden 1

لهبلاو کراوه کانی بلاوگه ی کامه ران

KAMARAN

بیناسی کتیب

ناوی کتیب: باخچه نهینییه که

بابه ت: روه نی ئینگلیزی _ کوردی

نوسینی: فرانسس هودگست

وهرگیرانی: بهرزان عوسمان

نوبه تی چاپ: چاپی یه که م 2008

شوینی چاپ: چاپه مه نی چوارچرا

تیراژ: 1000 دانه

ژماره ی سپاردن (654) سالی (2007)

باخچه نہینیہ کہ

the Secret Garden

نینگیزی کہ وردی

بېشه‌کی

فرانسیس هودگس بیرنیت له سالی 1849 له مانچسته‌ری نینگلته‌را له دایک بووه.

که‌ته‌مه‌نی چوار سال بوو باوکی مرد . له سالی 1865 که فرانسیس شانزه سال بوو خیزانی هوجس کوچیان کرد بونه‌مریکا . خیزانه‌که هه‌ژار بوون . بویه فرانسیس چیروکی بو‌رۆژنامه و گوشاره‌کان نووسی . له سالی 1873 شووی به دکتورسوان بیریه کرد .

فرانسیس هوجس بیرنیت زیاتر له چل کتیبی نووسی . به‌ناوبانگ ترین کتیبی ندیسی (باخچه نه‌نیه که) له سالی 1911 . نزیکي سه‌دهیه‌ک دواتر منالان له هه‌موو لایه‌که‌وه ده‌یان خووننده‌وه و چیریان له‌م چیروکی کورپو کچیکي دلته‌نگ و باخچه نه‌نیه‌یه نه‌فسوناویه‌که وه‌رگرت .
فرانسیس هوجس بیرنیت له سالی 1924 کوچی دوايي کرد .

Frances Hodgson Burnett was born in 1849 in Manchester, England. Her father died when she was four. In 1865, when Frances was sixteen, the Hodgson family moved to America. The family was poor, so Frances wrote stories for newspapers and magazines. In 1873 she married Dr Swan Burnett. She wrote one very famous book, *Little Lord Fauntleroy*, in 1886.

Frances Hodgson Burnett wrote more than forty books. She wrote her most famous book, *The Secret Garden*, in 1911. Nearly 100 years later, children everywhere read and enjoy this story of an unhappy boy and girl and a magical 'secret' garden. Frances Hodgson Burnett died in 1924.

1 (هه موویان له کوئین ؟)

ماری لینوکس روخساریکی زه عیضی بچکولانهی هه بوو ، هه میشه مرو مۆج دیار بوو کهس خوشی نه دهویست و زۆر جار نه خوش بوو . دایک و باوکی نینگلیز بوون ، به لام له هندستان ده ژیان لینوکسی باوکی له وی کاری ده کرد ، خاتوو لیوکسی ژنی خانمیکی گه لی جوان بوو . هاووی ی زۆری هه بوو ، به لام حهزی له منال نه ده کرد . کاتیک که ماری له دایک بوو بایه خی پی نه ددا . ساواکه ی دا به خزمه تکاریکی هندی پی ی ووت :

__ نه منانه بگ ، هه وی چاوم پیی بکه وویت یان گویم له دهنگی بیت .
ساوا بچکولنه که بوو به کچیکی ناشرینی زه عیض هه رکاتی ناره زوی شتیکی بکر دایه خزمه تکاره کان بویمان ناماده ده کرد و هه رگیز نه یان ده ووت (نه خیر) چونکه نه یان ده وویست بگری و دایکی گوپی ی لی بیت . تووره ده بوو پی ی . له ته مه نهی شه ش سالی دا کچیکی بو ح سوک و جوانکیله نه بوو . بویه هیج کهس نه وی خوش نه ده وویست کهسی خوش نه ده وویست

له به یانی یه کی هه مرما که ته مه نهی ماری نو سال بوو ، به بیانیه کیان زۆر گه رما بوو خزمه تکاریکی تازه له خه وو به ناگای هینا . ماری هاواری کرد :

__ نه ی خزمه تکاره که ی خو م له کو ی یه ؟

ژنه که وادیار بوو ترس لیی نیشتبوو . پی ی گووت : -
ناتوانیت بیت بولات .

ژووره که ی مار : بیهیشت . زۆر سهیر بوو نه و به یانیه کهس نه هاته لای نه یده زانی بوچی ! به لام نه وانه ی مانه که گه لیک نه خوش بوون .
نه و بوژه خزمه تکاره که ی کوچی دواپی کرد . بو رۆژی دواپی سی خزمه تکاری دی مردن . ماری له ژووره که یدا مایه وه هه موویان له بیر یان کرد بوو . هه ندی جار ده گریا و هه ندی جار یش ده نووست . چوو بو ژووری نان خواردنه که و هه ندیک خواردمه نهی خوارد .
دواتر چاوی به که میک خواردنه وه که وت و خواردی یه وه . خه وی لیکه وت بویه دووباره رووی کرده ژووره که ی خو ی و بو ماوه یه کی زۆر نووست . کاتیک که له خه ویه ناگه ات خانووه که کش و مات بوو . بیری کردوه .
__ بوچی کهس نایه ت چاوی پیم بکه وی ؟

Chapter 1 'Where is Everybody?'

Mary Lennox had a thin little face and always looked cross. Nobody liked her and she was often ill. Mary's parents were English, but they lived in India. Mr Lennox worked there. Mrs Lennox was very beautiful and had many friends. But she did not like children. So when she had a baby, Mary, she was not interested in her. Mr Lennox had a lot of work and was not at home very often. Mrs Lennox gave the baby to an Indian servant.

'You take the child,' she said to the servant. 'I don't want to see it or hear it.'

The thin, ugly baby grew into a thin, ugly little girl. When the little girl wanted something, the servants gave it to her. They never said 'no' because they didn't want her to cry. When she cried, Mrs Lennox was angry.

So, at the age of six, Mary was not a nice child. Nobody loved Mary and Mary loved nobody.

One hot morning, when Mary was nine years old, a new servant woke her. 'Where's *my* servant?' Mary shouted.

The woman looked afraid. 'She can't come,' she said.

She left the room, and nobody came into Mary's room all morning. It was very strange.

Mary did not know it, but people in the house were very ill. That day, her servant died, and three more servants died the next day. Mary stayed in her room and everybody forgot about her. Sometimes she cried, and sometimes she slept. She went into the dining-room and ate some food. Then she found some wine and drank it. It made her sleepy.

She went to her room again and slept for a long time. When she woke, the house was very quiet. 'Why doesn't anybody come and see me?' thought Mary.

بەلام كەس نەھات بۇلاي . پاشان لەدەرموھ گوئي لە دەنگە دەنگ بوو پياوئك گووتى ؛
_ زۆر ماپەي نینگەرانی يە ، نەو خانەمە جوانە (نەومنالەش)
پياوئك و ژئيك ھاتتە ژوورەكەي ماری يەوھ . لەنزىكى پەنچەرەكەوھ بوو دلئەنگ و ناشرين
دياربوو .

پياوھكە گووتى

_ منائيك ليرە يە (كى يە ؟

كچە بچكۆلەكە بەتوورەيى ووتى ؛

_ من ماری لينوكسم . نوستبووم . ھەستام لەخەو . ئەوانى تر لە كوئت ؟ خزمەتكارەكەم
لەكۆي يە ؟

پياوھكە دلئەنگى كچەكەي بينى ووتى ؛

_ كچە بچكۆلەكە دوورۆژ لەمەو بەر دايك و باوكت مردن و خزمەتكارەكان نيرە يان
بە جيھيشت .

ماری لە دلئە خويدا گووتى ؛

_ ھەموويان لەياديان كردم . ھەموويان

2 (ماری دەچيت بۇ نينگلئەرا)

بۇماوھ يەككى كوورت لەگەن ھاوورپئىكانى دايك و باوئكى ماپەوھ . كراوفۆرد و ژنەكەيى و
منالەكانى ماريان خۇش نەوويست . كورە گەورەكەيان بەماری ووت ؛

_ تۆ دەچيت بۇ نينگلئەرا . دايك و باوئكم پىنان ووتم كە تۆ لەگەن مامتدا دەژيت . لە
خانويە كدا دەژى لە دەشتىكدا . پياوئكى پشت كۆمە .

ماری ھەستى بە دلئەنگى كرد كە گوئي ي لەم قسانە بوو . ئەو نياوھ يە ژنەكەي بەرئيز
كراوفۆرد پى ي ووت ؛

_ نازيزم تۆ دەچى . بۇ نينگلئەرا . لەگەن مامت دەژيت بەرئيز (نارچيبالذ كراقيت) لە يۆرك
شير .

ماری ئى ي پرسى ؛

_ يۆرك شير لە كونيە ؟

_ لە باكوورى ۆۆژھە لاتى نينگلئەرا .

چووھ تەنیشت ماری يەوھ و دەستى خستە سەر شانى ، بەلام ماری خۇي ئى دوورخستەوھ .
چەند شتىكى پيسە .

ماری لەگەن خيزانئىكى نينگليز چوو بۇ نينگلئەرا لە لەندەن يەكئك لە خزمەتكارەكانى بەرئيز
كراقيت چاوى پى ي كەوت . ناوى خاتوو (ميدلوك) بوو . ژئىكى قە ئەو سوورە بوو .

But nobody came. Then she heard voices outside. 'It's very sad,' a man said. 'That pretty woman! And the child too!'

A man and a woman came into Mary's room. She was near the window and she looked sad and ugly.

'There's a child here! Who is she?' cried the man.

'I'm Mary Lennox,' the little girl said angrily. 'I was asleep and I woke up. Where is everybody? Where's my servant?'

The man looked at her sadly. 'Little girl,' he said, 'your parents died two days ago. And the servants ran away.'

'Everybody forgot me,' thought Mary. 'Everybody.'

Chapter 2 Mary Goes to England

For a short time, Mary stayed with friends of her parents, Mr and Mrs Crawford. Their children did not like her.

'You're going to go to England,' the oldest boy said to Mary. 'My parents told me. You're going to live with your uncle. He lives in a house in the country. He's a hunchback.'

Mary felt afraid when she heard this. That evening, Mrs Crawford talked to her. 'You're going to go to England, my dear,' she said. 'You're going to live with your uncle, Mr Archibald Craven, in Yorkshire.'

'Where's Yorkshire?' asked Mary.

'In the north-east of England,' answered Mrs Crawford.

She went to Mary and put her arms round her. But the child pulled away from her. 'She's an ugly little thing,' Mrs Crawford thought.

Mary went to England with an English family. In London, one of Mr Craven's servants met her. The servant's name was Mrs Medlock. She was a fat woman with a red face and small

'It's 600 years old and it's in the middle of the country.'

به ناو شاروچکه یه کی بچووکدا بهرمو دهشته که روشن . شهو بوو ماری نه بیتوانی شت زور
ببینی . خاتوو میدنوک پی ی ووت :

__ نیستا به زه لکاو یکدا ده په رینه وه . ماری لی ی پرسى : __ زه لکاو چی یه ؟

__ پاش خوله کیکی تر ده گه یه سهری . نهو کات ده بینى .

نه سپه کان به سهر زه لکاو که دا په رینه وه . داروو دره ختی لی نه بوو . زور تاریک بوو

میدنوک ووتی : __ هیج شتیک له زه لکاو که دا نارویت . ته نها گیاو گول نه بیت .

پاشان چهند کاتیکى تر له به ردمی خانوویه کی گه وره دا وهستان . چوونه ژورموه بو ناو

ژوریکى گه ورمو تاریک چهند وینه یه که به دیواره کاندا هئواسرا بوو . ماری له

پالتوکه یدا زور بچووک دیار بوو . پیاویکی پیری زه عیف هاته ژورموه قسه ی بو کردن

خزمه تکاری به ریز حراقیت ووتی :

__ به ریز کرافیت نایه ویت چاوی پی بکه ویت . بریاره به یانی بچیت بو له ندمن .

خاتوو میدنوک ووتی :

__ زور چاکه به ریز بیتهر و مره له گه نمدا ماری .

ماری برد بو ژوروی نووستنه که ی خوی . له ژورورکه یدا ناگری تیا بوو . هه روه ها نانی

نیوارش له سهر : ' که ناماده کرا بوو . خاتوو میدنوک پی ی ووت :

__ فهرمو هم ژورمو نه وه ی دیکه ش هی تویه . پینویسته لیره دا بمینیته وه . له بیرت

نه چیت . پاشان به جیهیشت . کچه بچکوله که دانیشت دستى کرد به نان خواردن .

ههستی به دنتهنگى کرد و زور نیگه ران بوو .

3 (ماسا)

کاتیک که به یا : اری له خه وهستا . خزمه تکاریک له ژورورکه دا بوو . مناله که

ههستا له په نپ . ره که وه سهیری دمروه ی کرد . زور سهیر بوو . داری لی نه بوو ته نها

گیایه کی شین و سوور نه بی له خزمه تکاره که ی پرسى :

__ نه وه چی یه ؟ کچه که ش وه لامى دایه وه ؟

__ نه وه زه لکاو که یه . ههزت نییه تی ؟ ماری ووتی :

__ نه خیر ، رقم لی یه تی ؟ کچه خزمه تکاره که وه لامى دایه وه :

__ نه وه له بهر نه وه یه که نازانیت چی یه . من ههزم لی یه تی له به هارو هاویندا به

هه موولایه کدا گول سهردمر ده که ن زور جوانه . ماری لی پرسى :

__ ناوت چی یه ؟

'We're going to drive across the moor,' said Mrs Medlock.

'What's a "moor"?' asked Mary.

'We'll be on the moor in a minute, and then you'll see.'

The horses started to climb higher. Now there were no trees and it was very dark. 'Nothing grows on the moor, only grass and flowers,' said Mrs Medlock.

After some time, they stopped in front of a very large house. They went inside into a big, dark room with pictures of people on the walls. Mary looked very small in her black coat. A thin, old man came and spoke to them. He was Mr Craven's servant.

'Mr Craven doesn't want to see her,' he said. 'He's going to London in the morning.'

'All right, Mr Pitcher,' Mrs Medlock said. 'Come with me, child.'

She took Mary to her bedroom. There was a fire in the room and dinner on the table.

'Here you are,' Mrs Medlock said. 'This room and the next room are yours. You have to stay in them. Don't forget that!'

Then she left. The little girl sat down and ate. She felt unhappy and very afraid.

Chapter 3 Martha

When Mary woke the next morning, there was a servant in the room. The child sat up and looked out of the window. It was very strange. There were no trees, only red-blue grass.

'What's that?' she asked the servant.

'That's the moor,' answered the girl. 'Do you like it?'

'No,' said Mary. 'I hate it.'

'That's because you don't know it,' the servant girl answered. 'I love it. In the spring and summer there are flowers everywhere. It's very beautiful.'

'What's your name?' asked Mary.

کچه که ووتی :

__ مارسا ساومری . ماری پی ووت :

__ زور زور سهیریت .

مارسا زور جیاواز بوو له خزمه تکاره کانی هندستان . خزمه تکاره هندیه کان زور قسه یان نه دمکرد . مارسا پینده که نی . دم و چاوی خرپوو . دل سو ز دیار بوو .

__ ماری لی پیرسی : __ تو ده بیت به خزمه تکاری من ؟

__ هه ندیک جار یارمه تیت نه دم .

__ کی جله کانم بو له بهر دکات ؟ مارسا چاوی زوق بوو لی ی پرسی :

__ ناتوانیت جله کانت له بهر بکهیت ؟

__ نه خیر . خزمه سر . هندیه که م همیشه جله کانی بو له بهر ده کردم

__ پینوسته فیرویت . ماری دست به جی هستی به تووره یی و دلته نگي کرد . دستي کرد به گریان .

__ مه گری . تکات لی نه که م مه گری . دهنگی زور نهرم بوو . ماری له گریان که ووت . مارسا

ووتی : جله کانت بو نه هینم و یارمه تیت نه دم بو له بهر کردنیان .

__ چوو له دولا به . هه هه ندیک جلی دمرهینا . جلیکی سپی و پالتویه کی سپی بوو .

__ له مانه هی من نین . هی من رهش

__ بهرینز کرافیت نایه ویت تو جلی رهش له بهر بکهیت .

__ یارمه تی دا بو له بهر کردنی جله کانی ، منانه که دست و چاچی له جله که دا دمرهیناو

وستا . مارسا لی پوسی :

__ ناتوانیت پینا . انت له پی بکهیت ؟

__ نه خیر خزمه . ره که م بوی له پی ده کردم . مارسا پی که نیو دستي کرد به باسکردنی

خیزانه که ی : __ نیمه دوانزه سر خیزانین : باوگم پارهی زوری دست ناکه ویت . هندی

جار خواردنی زورمان له مانه و نی یه ، به لام منانه کان جه به یاری کردن ده که ن له

زولکاو که دا . دایکم ده لیت که نه وان گیا که ده خون (دیکونی برام ته منی دوانزه سانه .

نه سپینکی بچووکی دوزیوه ته وه .

__ له کوئی دوزیوه ته وه . مارسا وه لامی دایه وه :

__ له زه لکاو که دا دوزیوه که به چکه بوو . نیستا هاورین . بو هه موو شوینیک دوا ی

ده که ویت ، دیکون کورینکی دل سو زه و گیانداره کان خوشیان ده ویت . ماری بیري کردموه .

'Martha Sowerby,' said the girl.

'You're a strange servant,' Mary said. Martha was very different from the servants in India. Indian servants did not speak much.

Martha laughed. She had a round face and she looked kind.

'Are you going to be my servant?' Mary asked.

'I'll help you sometimes,' said Martha.

'Who's going to dress me?' asked Mary.

Martha opened her eyes very wide. 'Can't you put your clothes on?' she asked.

'No,' said Mary crossly. 'My Indian servant always dressed me.'

'You'll have to learn,' said Martha.

Mary suddenly felt very angry and unhappy. She started to cry.

'Don't cry!' Martha said. 'Please don't cry.' Her voice was kind and Mary stopped crying.

'I'll bring you your clothes and help you with them,' Martha said. She went to a cupboard and took some clothes out. There was a white dress and a white coat.

'These aren't mine,' Mary said. 'Mine are all black.'

'Mr Craven doesn't want you to wear black clothes,' said Martha. She helped Mary with her clothes. The child put out her hands and feet and did not move.

'Can't you put on your shoes?' asked Martha.

'No, my servant did that,' said Mary.

Martha laughed and began to talk about her family. 'There are twelve of us,' she said. 'And my father doesn't make much money. Sometimes there isn't much food in the house. But the children love playing on the moor. My mother says that they eat the grass! My brother Dickon, he's twelve years old, and he's got a young horse!'

'Where did he get it?' Mary asked.

'He found it on the moor when it was a baby,' answered Martha. 'They're friends now. It follows him everywhere. Dickon's a kind boy and animals like him.'

__ من هه مېشه ناژدنيك دمويست .

هه سستی به نارامی ده کرد سه بارهت به دیکون . نهمه زور سه : بوم ، ماری هه رگیز له گه له
خه لکی تر دا وانه بوو . مارسا پیی وت : ودره نانی به یانیت بخو .

خواردنیکي گه وردی به یانی له سه ر میزه که بو ، ژور ره که ی نهدیدییی . به لام هه رگیز
ماری زوری نه ده خواردو نیستا نایه ویت خواردن بخوات ووتی :

__ نامه ووت هیج خواردنیک بخوم .

__ به لام زور باشه . خوشک و براکانم هه مېشه برسینانه .

__ من هه رگیز برسیم نی یه .

به لام چایهک و توژنیک په نیر و سه موونی خوارد . مارسا پیی ووت :

نیستا بچوره دمروه یاری بکه له باخچه کاندای . رنگه پیویستت به خواردنه که ت بیت که
هاتیته وه بو ماله وه .

ماری چوو بولای په نجره که وه و سهیری دمروهی کرد . زستان بوو ، سه پماو سوئه بوو .
ووتی

__ ساردیشه .

__ به نیازی ت پی ! بیت له ژور ره وه ؟

ماری چاوی به ناو ژور ره که دا گیراو . هیج شتیکی نی نه بوو بو منالان . ووتی :

__ زور چاکه ، نه چمه دمروه ، به لام کی له گه نم دیت ؟

__ کهس ، سه لامه ت ده بیت . دیکون ده چیته دمروه ، بو زدلکا وکه و چهن دکات ژمیرنیک
یاری دهکات کهس ناچیت له گه لیدا بانندهکان ده چن له سه ر دهستی نان ده خون .
نهمه ماری خوشه کرد .

__ نه چمه دمروه سهیری بانندهکان دکه م . جیاوژ دبن له بانندهکانی هندستان .

__ مارسا بردی بو قاتی خواره وه پی ووت :

__ له و درگایه وه بر و پاشان باخچه کان ده بیینیت ، به لام ناتوانیت ، بچیته نارویه کیک له
باخچه کانه وه . به ریز کراشیت ده سال له مه و بهی :! یخستوه و کهس ناتوانیت بچیته
ناوی .

__ بو چی نا : مارسا وه لامی دایه وه :

__ کاتیک که خیزانه که ی مرد ، دایخت . زور کتوپر مرد . نه وه باخچه ی نه و بوو .

__ نه ویش کلیله که ی فریداوه . نو ! خاتوو میدلوك بانگم دهکات . پییسته بروم !

'I always wanted an animal,' Mary thought. She began to feel interested in Dickon. This was very strange. Mary was never interested in other people.

'Come and have your breakfast,' said Martha. There was a big breakfast on the table in the next room. But Mary never ate much and she did not want to eat now.

'I don't want any food,' she said.

'But it's very good!' said Martha. 'My brothers and sisters are always hungry.'

'I'm never hungry,' said Mary. But she drank some tea and ate a little bread and butter.

'Now go outside and play in the garden,' said Martha. 'Perhaps you'll want your food when you come in.'

Mary went to the window and looked out. It was winter. Everything looked cold and grey. 'It's too cold,' she said.

'What are you going to do inside?' asked Martha.

Mary looked round the room. There was nothing there for children.

'All right, I'll go outside,' she said. 'But who'll come with me?'

'Nobody,' said Martha. 'You'll be all right. Dickon goes out on the moor and plays for hours. Nobody goes with him. The birds come and eat bread from his hand.'

This interested Mary. 'I'll go outside and look at the birds,' she thought. 'They'll be different from the birds in India.'

Martha took her downstairs. 'Go through that door and you'll find the gardens,' she said. 'But you can't go into one of the gardens. Mr Craven closed it ten years ago and nobody can go in there.'

'Why not?' asked Mary.

'He closed it when his wife died,' Martha answered. 'She died very suddenly. It was her garden. He threw away the key to the door. Oh! Mrs Medlock's calling me. I have to go!'

ماری چووہ دمروہ و بہرمو باخچہ کان بہرینکہوت . زور فراوان بوون چہند داروو روہکینکی
تیدا بوو . بہ لام و مرزستان بوو گونی تیدا نہ بوو . شوینہ کہ زور جوان نہ بوو . منالہ کہ
بیری نہ ووشہ کانی مارسا دہکردموہ :

__ بہرینز کرافیت ژنہ کہی خوش وویستووہ . کہ واتہ بوچی کلیلی باخچہ ی فریداوہ ،
بوچی خہ نک ناتوانیت بچیتہ ناوی ؟ زور سہیرہ ، (نہوہ باخچہ یہ کی نہیننی یہ) خہز
نہ کہ م بیدوزمہوہ) .

وستاو سہیری چوار دموری خوی کرد . لای راست دیوارینکی بہرزی لی بوو . دمراگیہ کی
سہوزی پیووہ بوو . ماری پیدا چووہ ژورموہ بو باخچہ یہ کی تر . نہم باخچہ یہ بہ دیوار
دمروہی گیرابوو . پیواونکی بیری لی بوو خاکہ نازینکی بہ دستہوہ بوو . ماری نیی پرسی ؛
__ نہم شوینہ کوئی یہ ؟

__ نہمہ باخچہ ی چیشٹخانہ یہ ؟

__ باخہ وانہ کہ وک ہاورینی رفتاری نہ دہکرد لہ گہ لیا . ماری لی پرسی ؛

__ باخچہ ی چیشٹخانہ چییہ ؟

__ باخچہ یہ کہ س مو میوہی تیدا یہ بو چیشٹخانہ .

__ نایا باخچہ ی چیشٹخانہ کان ہمہ ہمیشہ بہ دمراکاندا دیوار ہہ یہ ؟

__ بہ لی .

ماری چووہ ناو زیاتر لہ سی باخچہ ی چیشٹخانہوہ . جارینکی تر ہاتہ دمروہ بولای
باخچہ گہورمکہ و سہیری دمورو بہری کرد . لای چہ پیشہوہ دیوارینکی تری لی بوو .

__ باخچہ یہ کی - چیشٹخانہ یہ کی تر)

سہیری دمراگیہ سی کرد بہ لام چہند روہکینکی دریز پیا دا ہاتبوونہ خوارموہ و نہیتوانی
کہ س ببیننی . بیری کردموہ ؛

__ زور سہیرہ ؟ دارہکان بہ سہر دیوارمکانی تریشدا یہ . کہ واتہ باخچہ یہ کی لی یہ ،
بہ لام دمراگی پیوہ نیہ .

بانندہ یہ کہ لہ سہر درینترین دار بوو دستہی کرد بہ خونندن . ماری وستاو گوی ی بو
ہہ نخست . بانندہ یہ کی سوورو قاوہی جوان بوو . گورانی یہ کہ شی خوش بوو .

نہوہ بانگی من دمکات .

پاش کاتینکی کہ م بانندمکہ فری . ماری بہ خہ یائیدا ہات .

Chapter 4 Ben Weatherstaff and the Robin

Mary went outside and started walking through the gardens. They were very big and there were many trees and plants. But it was winter and there were no flowers. The place did not look very pretty.

The child thought about Martha's words. 'Mr Craven loved his wife,' she thought. 'So why did he throw away the key to his wife's garden? Why can't people go in there? It's very strange. It's a *secret* garden. I'd like to find it!'

She stopped and looked round. On the right, there was a high wall. There was a green door in the wall, and Mary walked through it, into another garden. This garden had walls all round it. There was an old man with a spade in his hands.

'What is this place?' Mary asked him.

'It's a kitchen garden,' the gardener answered. He did not look very friendly.

'What's a kitchen garden?' asked Mary.

'A garden with fruit and vegetables for the kitchen,' he answered crossly.

'Do kitchen gardens always have walls round them?' asked Mary.

'Yes,' said the old man.

Mary walked through three more kitchen gardens. She came out into the big gardens again and looked round. There was another wall on the left. 'Another kitchen garden!' she thought, and she looked for a door. But long plants grew down the wall and she could not see one.

'That's strange!' she thought. 'There are trees on the other side of the wall. So there's a garden there, but no door into it.'

There was a bird in the tallest tree and he started to sing. Mary stopped and listened to him. He was a pretty little red and brown bird and his song was pretty too.

'He's calling to me,' Mary thought. After a short time, the bird

__ پښم وايه بانندهكه له سهر دارينكى باخچه نهينيه كه بوو ، رهنګه له وى بژى و دمبارهى باخچه كه ش بزانيت .

گه ډايه وه بۇ باخچهى چيشتخانه كهى يه كه م و پياوه پيره كهى دوزيه وه ، ووتى :
__ باخچهى چيشتخانهى لى يه به بى دمگا . چهند دارينك له سهر لايه كى ديواردا كه بوون و بانندهيه كى سوورو قاوويم به دى كردتيايدا . له سهر دارينك گورانى بۇ گوتم .

پياوه پيره كه پى كه نى و له ناكاو باننده سوورو قاويه كه هه نږيه ناو باخچه كه وه و له سهر زموى يه كه له نزيكى پياوه پيره كه وه نيشته وه . پياوه كه پينكه نى و ووتى __ چو نيت هاوړى بچكولانه كه م .. بانندهكه سهرى لار كردموه سه يري ده كردن ، زور جوان بوو . ماري لى ي پرسى : __ نه وه چى يه ؟

__ نازانيت ؟ نه وه بوسووله ، بولبووكان باشرين هاوړين له جيهان دا . دمزانيت كه نيمه باسى نه و ده كه ين . سه يري بكن . پياوه پيره كه جاريكى تر پينكه نيه وه . ماري لى ي پرسى :

__ خيزانه كهى له كووى يه ؟

__ خيزانى نى يه

ماریش به همنى ي ووتى :

__ منيش خيزانم نى يه .

پياوه پيره كه بۇ ماوهى خوله كينك تى ي رامو لى ي پرسى :

__ تو نه و كچه بچووكوى كه له هندستانه وه هاتوويت ؟

__ به لى .

__ باسى تو بيان ؟ دووم . ماري لى ي پرسى :

__ ناوت چى يه ؟

__ پښم ويزمر ستاف . خيزانم نى يه . بانندهكه تاكه هاوړيمه . ماري ووتى .

__ من هيچ هاوړيه كه م نى يه . خه نك منيان خوش ناوى ، منيش نه وانم خوش ناوى .

__ من و تو له يه كه ده چين . نيمه زور جوان نين . ماري بيري كردموه :

__ من به راستى و لك نهم پياوه پيره بى هاوړيم ؟

نه و خه ياندى پى خوش نه بوو . بولبووله كه فرى يه سهر دارينك و ده ستى كرى به گورانى

و تن . ماري لى ي پرسى :

__ بوچى واده كات ؟

flew away. 'I think the bird was on a tree in the secret garden,' she thought. 'Perhaps he lives there and knows all about it.'

She walked back into the first kitchen garden and found the old man.

'There's one kitchen garden with no door into it,' Mary said. 'There are trees on the other side of the wall and I saw a little red and brown bird in a tree there. He sang to me.'

The old man laughed and looked friendlier. Suddenly, the little red and brown bird flew into the garden. He came and stood on the ground near the old man.

'Hello, my little friend,' laughed the man. The bird put his head on one side and looked at them. He was very pretty.

'What is he?' Mary asked.

'Don't you know? He's a robin. Robins are the friendliest birds in the world. He knows that we're talking about him. Look at him.' The old man laughed again.

'Where's his family?' Mary asked.

'He hasn't got a family,' the man answered.

'I haven't got a family,' Mary said quietly.

The old gardener looked at her for a minute. 'Are you the little girl from India?' he asked.

'Yes,' Mary answered.

'They told me about you,' he said.

'What's your name?' asked Mary.

'Ben Weatherstaff,' the old man answered. 'I haven't got a family. The robin's my only friend.'

'I haven't got any friends,' said Mary. 'People don't like me and I don't like them.'

'We're the same, you and I,' said Ben Weatherstaff. 'We aren't very nice.'

'Am I really as unfriendly as this old man?' thought Mary. She didn't like the idea. The robin flew to a tree and began to sing. 'Why's he doing that?' Mary asked.

__ دهيەوونىت بيبىت بە هاوونىت .

ماری چووہ تەنىشت دارەكەوہ و سەرى ھەنېرى و لى پەرسى :

__ تۆ بە راستى دەتەوونىت بيبىت بە هاوونىت ي من .

پين هاوونىت بۆكرد :

__ زۆر بە نەرمەى نەوہت گووت ! رەنگە تۆمنالنىك بيبت نەك ژئىكى پىرى نابووت .

ديكۆنىش بۆ بانئەدەكان دەدوونىت .

__ تۆ دىكۆن دەناسىت ؟

__ ھەموو كەسىك دەيناسى . نەو بۆ ھەموو شوينىك دەچىت .

ماری وويىستى پەرسارى زياتر بكات دەربارەى دىكۆن ، بەلام لەناكاو بولبوونەكە

ھەنېرى لەسەر دارەكە بۆ سەر دىوارەكە . ماری هاوونىت كرد

__ نۆو . ھەندەقەرى بۆناو باخچە بىندىرگاكە !

__ لەوئى دەمژى لەسەر دارگۆنە باخىك .

__ دارى گۆنەباخ ! نايا دارى گۆنباخى تىندايە ؟

پين ومزىر ستاف پەروى لى كرد و پىئى ووت :

__ نەوہ دەسال لە بەربوو .

__ ھەز دەكەم چاوم پىيان بەكوونىت . دەرگاكە لەكوئى يە ؟ نەزانم دەرگاىەكى لى يە .

پين ويزەستاف توورە بوو :

__ دەسال لەمەبەر دەرگاى ھەبوو ، بەلام نىستا لىئى نىيە . دەى نىستا بۆ . پىنوويستە

كارە كەم بەكەم .

پين پۇشت لىئى كەوتەوہ .

__ 5 __ (كەسىك دەگرى)

بۆماوہى يەكەمىن ھەفتەكان لە ماڠە نوئى كەى ماری ھەموو پۆژەكان لەيكدى دەچوون .

ھەموو بەيانيەك مارسا ناگرى بۆ دەكردموہ و نانى بەيانيى بۆدەھينا . منائەكە كەلە

خانووہكەدا ماىەوہ بى زاربوو . بۆيە چووہدەرموہ و پۆژانە لەباخچەكاندا يارى دەكرد .

نەيدەمزانى ، بەلام نەمە باشتەرىن شت بوو بۆ نەو . بەھىز تر دەبوو بەيانيە كيان ھەستى

بە برسپەتى كرد و ھەموونائەكەى كەى خوارد . بەمارساي ووت :

__ نانى بەيانيى نەمپۆ خوشە .

__ برسپەتە ، نەبەر نەوہى لەدەرموہ يارى دەكەيت .

‘He wants to be your friend,’ the old man answered.

Mary walked to the tree and looked up.

‘Do you really want to be my friend?’ she asked the robin.

‘You said that very nicely!’ cried Ben Weatherstaff. ‘Perhaps you *are* a child and not a cross old woman. Dickon talks to the birds too.’

‘Do you know Dickon?’ Mary asked.

‘Everybody knows him. Dickon goes everywhere.’

Mary wanted to ask more questions about Dickon. But suddenly the robin flew out of the tree and over the wall.

‘Oh!’ Mary cried. ‘He’s flying into the garden with no door!’

‘He lives there,’ said Ben. ‘In a rose-tree.’

‘Rose-trees!’ said Mary. ‘Are there rose-trees there?’

Ben Weatherstaff turned away from her. ‘That was ten years ago,’ he said.

‘I’d like to see them,’ said Mary. ‘Where’s the door? I know that there *is* a door.’

Ben Weatherstaff looked angry. ‘There was a door ten years ago, but there isn’t one now,’ he said. ‘Now go away. I have to work.’ And he walked away.

Chapter 5 Somebody is Crying

For the first weeks in Mary’s new home, every day was the same. Each morning, Martha made the fire and brought Mary her breakfast. The child got bored when she stayed in the house. So she went outside and played in the gardens every day. She did not know it, but this was the best thing for her. She began to look stronger.

One morning she felt hungry and ate all her breakfast.

‘Breakfast is nice today,’ she said to Martha.

‘You’re hungry because you play outside,’ said Martha.

__ له باخچه كاندا يارى ناکه م . تهنها دارو رووکی لی یه . ناتوانم یاریان له گه لندا بکه م
__ نه توانیت سهیریان بکه یین . خوشک و براکانم سهیریان دهکن .

مازی سهیری دارو رووک و ههروهه بائندهکانی کرد . هه میسه دهچوو بولای دیواری
باخچه نهینیه که رووکه کان به سهر هه موو دیواری باخچه که دا روا بوون .
ماری بییان دل خوش بوو . روژیکیان جارنکی تر چاوی به بولبونه که که و تهوه . له سهر
له تکه ی دیواره که بوو .

__ نوو ، نهوه تویت __ نهوه تویت ؟ بولبوونه که دهستی کرد به گورانی گووتن .
__ نهوه بوومن ددوی ، نه نیت ؛

__ به یانیت باش ؟ هه موو شتیک جوان نی یه ؟ ماری هاواری بوکرد ؛
__ خوشم نهو نیت . له ناکاو بولبوونه که هه نفری و له سهر دارنکی تری دیواره که نیشتهوه .
__ نهو داره له ناو باخچه نهینی یه که دا بوو . نوو چه زنه که م به سهر دیواره که دا سه برکه وم
و سهیری باخچه که بکه م . جارنکی تر به ووریا یه وه سهیری دیواره که ی کردموه . به لام
نه ییتوانی له هیج شوینیک دهرگا که ببنی .

نهو نیواره یه له مارسای پرسى ؛

__ بوچی به ریزک نیت رقی له باخچه که یه ؟

__ بیته نه نیم ، به لام لای که س باسی نه که ییت .

__ لای که س باسی ناکه م .

__ خاتوو گرازین نهو باخچه یه ی خوش نهویست ، تهنها خوی و به ریزکرافیت دهچوونه
ناوی له باخچه که دا دارنکی گه وری به ته منی لی یه . خاتوو کرافیت زور جار نه سهیری
داده نیشته و ده یه ... بئندوه روژیکیان له سهر داره که که و ته خوارموه و روژی دواتر مرد .
دواى نهوه به ریز کرافیت چاوی به که س نه که و ت بو چهند مانگیک . باخچه که ی داخست و
کلبله که ی فریداویه لای دهرگا که . نیستا که س ناتوانیت بچینته ناوی . نایه و نیت نیمه
باسی بکه یین .

__ نهوه زور نیگه رانه . له ناکاو هه ستایه سهر پی و گوئی هه نخست . توانی گوئی له

دهنگی ره شه بایه ک بیت له دهرموه ، به لام له خانوو که دا دنگینی تر هه بوو . ماری لی
پرسی ؛ __ نهوه کینییه دگری ؟

__ نا نه خیر . نهوه ره شه باکه یه .

__ به لام گوئی بگره . منانیک له ناو خانوو که دا دگری .

'I don't *play* in the gardens,' said Mary. 'There are only trees and plants there. I can't *play* with them.'

'You can look at them,' said Martha. 'My brothers and sisters look at things.'

So Mary looked at the trees and the plants and the birds. She often went to the wall of the secret garden. Plants grew all over the wall and she was interested in them. One day she saw the robin again. He was on top of the wall.

'Oh,' she cried, 'is it you – is it you?'

The robin began to sing. Mary thought, 'He's talking to me. He's saying, "Good morning! Isn't everything nice?"'

'I like you,' she cried. Suddenly, the robin flew away and sat in a tree on the other side of the wall.

'That tree's in the secret garden,' Mary thought. 'Oh, I'd like to fly over the wall and see the garden!' She looked carefully at the wall again. But she couldn't see a door anywhere.

That evening, she asked Martha, 'Why does Mr Craven hate the garden?'

'I'll tell you,' Martha said. 'But don't talk about it to anybody.'

'I won't,' said Mary.

'Mrs Craven loved that garden, and only she and Mr Craven went in there,' Martha said. 'There was a big, old tree in the garden. Mrs Craven often sat in it and read. One day she fell out of the tree. She died the next day. After that, Mr Craven didn't see anybody for months. He closed the garden and he threw away the key to the door. Now nobody can go in there. He doesn't want us to talk about it.'

'That's very sad,' said Mary.

Suddenly she sat up and listened. She could hear the sound of the wind outside, but there was another sound inside the house. 'Is somebody crying?' she asked Martha.

'No, no,' said Martha quickly. 'It's the wind.'

'But listen,' said Mary. 'It's *inside* the house. A child's crying.'

جاریکی تر گویی راگرت . دهنگه که نیستا تهواو بهرز بوو .
 _ به ئی من راست نه که م . منائیک دهگری .
 دهرگای ژووره که ی ماری کرابوو بوموه مارسا دست به جی بهرمو دهرگا که رای کردو دایخت
 دهنگه که نه ما . مارسا ووتی :
 _ نهوه ره شه با که بوو .
 به لام ماری سهیری کردو بیری کردهوه :
 _ نه خیر . ره شه با که نه بوو . به لام نهوه کی یه ؟ کی یه دهگری ؟
 به یانی دواتر ماری سهیری دمورو بهری کرد له په نجه ره که وه ووتی :
 _ باران ده باریت . چی بکه م ناتوانم بچمه دمروه .
 مارسا پی ی ووت :
 _ بوچی ناخوینیته وه ؟
 _ هیچ کتینیکم نی یه .
 _ له خانووه که دا ژووریک هه یه ژماره یه کی زور کتینی لی یه . سبه ینی ده تبهم بو نه وی .
 ماری وه لامی نه دایه وه . مارسا ژووره که ی به جیهیشت . پاشان که میکی تر ماریش
 ژووره که ی به جی . غت . له دلی خویدا ووتی :
 _ نیستا دهچم نهو ژووره دموزمه وه . که خاتوو میدلوک ده لی سه د ژووری تیدایه دهچم
 چاوم بییان بکه ویت . به ناو ژماره یه ک ژووری فراوان دا گه را ، به لام هیچ په رتوکیکی تیا
 نه بینی . له ناکاو وهستا
 _ جاریکی تر گویم له دهنگه که یه . که سینک دهگری . دهنگه که له ژوورم وه دیت .
 بهرمو ژوورمه که ، دستی خسته سه ر دهرگا که وه له ناکاو کرایه وه خاتوو میدلوک
 له وی وهستا بوو . ی تووره بوو .
 _ چی ده که بیت لیره ؟
 _ داوای لی بووردن ده که م . به لام که سینک دهگری .
 _ که س ناگری بکه ریوه بو ژووره که ی خوت .
 _ مناله که ی برد بو ژوورم وه پالی پیوه نا و کردیه ژوورم وه پی ی ووت .
 _ نیستا لیره بمینه رموه . به نیازم ماموستایه کت بو بدوزمه وه . کاتم نی یه بوتو .
 ماری نه به ردمی ناگره که دا دانیش . زور تووره بوو ، به لام نه گریا .
 _ من هه نه بووم .

She listened again. The sound was quite loud now. 'Yes, I'm right,' said Mary. 'A child's crying.'

The door to her room was open. Martha ran to it and shut it. The sound stopped. 'It was the wind,' Martha said.

But Mary looked at her and thought, 'No, it wasn't the wind. But who is it? Who's crying?'

The next morning, Mary looked out of the window. 'It's raining,' she said. 'What am I going to do? I can't go out.'

'Why don't you read?' said Martha.

'I haven't got any books,' Mary answered.

'There's one room in the house with a lot of books,' Martha said. 'I'll take you there tomorrow.'

Mary didn't answer. Martha left the room and, after a short time, Mary left her room too.

'I'm going to find that room now,' she thought. 'Mrs Medlock says that there are 100 rooms. I want to see them!'

She walked through many large rooms, but she did not see any books. Suddenly she stopped. 'I can hear that sound again,' she thought. 'Somebody is crying. It's coming from that room there.'

She went to the door and put her hand on it. Suddenly, it opened and there stood Mrs Medlock. 'What are you doing here?' the servant said angrily.

'I'm sorry,' said Mary. 'But somebody's crying.'

'Nobody's crying,' said Mrs Medlock. 'Go back to your room!' She walked with Mary to her room and pushed the child inside. 'Now stay there,' she said. 'I'm going to find a teacher for you. I haven't got time for you.'

Mary sat down in front of the fire. She was very angry, but she didn't cry. 'I was right!' she thought.

6 (باخچه نهننی یه که)

پاش دوو بۆژ ناوهوا گۆزا . ماری نه خه و ههستاو چووو لای په نچه رده که وه هاواری بۆ
مارسا کرد :

__ سهیری زه لکاو که بکه . ناسمان شین بوو زه لکاو که زۆر جوان دیار بوو .
__ به ئی نزیکی به هاره .

__ مارسا ههز نه که م خانوو که ی نیوه ببینم .

__ به دایکم ده ئیم ههز نه کات چاوی پینت بکه وینت .

__ دایکت ناناسم به لām خوشم دمونیت ، ههروه ها دیکونیش ناناسم ، به لām خوشم دمونیت .

__ رۆژیک چاوت به دیکۆن ده که وینت ، پینت وایه نه ویش توی خوش بوونیت ؟

__ ماری به ده نگیکی ساردموه ووتی :

__ نا . خه ئک منیان خوش ناوونیت .

__ نه ی ماریت خوش دمونیت ؟ ماری بۆ خوله کینک بیری کردموه پاشان ووتی :

__ نا . وایزانم نه ی .

__ نه و به یانیه ماری ههستی به دنته نگی و بیزاری کرد . چووو دمروه و ههستی کرد باشتره .

__ چووو ناو باخچه . پینتخانه ی یه که م و بین ویزمر ستاف ی دۆزی یه وه . بین ووتی :

__ به هار به رنیه . شته کان گه شه ده که ن . ده بینن

__ به ئی ده بینم .

__ ماری سهیری دمورو بهیری کرد و بولبوونه که ی به دی کرد سهیری لار کردموه و به لایه کی چاو

سهیری کرد . ماری پرسى :

__ تۆ پینت وایه : بیر بکه وینته وه ؟

__ بى گومان تۆی بیره که وینته وه . دهیه وینت بتناسیت .

__ نایا روومکی باخچه که گه شه ده سه نن ؟ بین به مونه وه لى پرسى :

__ باخچه ی چی ؟ ماری وه لāmی دایه وه .

__ نه و باخچه یه ی که دار گوته باخی تیدایه .

__ نه و بیره سه . نه و دمزانى . ماری مائناوای نه پیاوه بیره که کردو به هیواشی به نیوو

__ باخچه کان رۆشت به رمو دیواری باخچه نهننی یه که .

__ باخچه نهننی یه که و بولبوونه که م خوش دمونیت . دیکۆن و دایکی ناناسم ، به لām خوشم

دمونیت . ههروه ها مارسا کچیکى به سۆزه .

Chapter 6 The Secret Garden

Two days later, the weather changed. Mary woke up and went to the window. 'Look at the moor!' she cried to Martha. The sky was blue, and the moor looked very beautiful.

'Yes, it's nearly spring,' said Martha.

'I'd like to see your house, Martha,' Mary said.

'I'll ask my mother,' said Martha. 'She'd like to meet you.'

'I don't know your mother, but I like her,' Mary said. 'And I don't know Dickon, but I like him too.'

'You'll meet Dickon one day. Do you think he'll like you?' Martha asked.

'No,' said Mary in a cold, little voice. 'People never like me.'

'And do *you* like Mary?' Martha asked.

Mary thought for a minute. 'No, I don't think I do,' she said.

That morning, Mary felt sad and cross. She went outside and began to feel better. She went into the first kitchen garden and found Ben Weatherstaff there. 'Spring's coming,' he said. 'Things are growing. You watch!'

'I will,' said Mary.

She looked round and saw the robin. He put his head on one side and looked up at her. 'Do you think he remembers me?' she asked.

'Of course he remembers you!' cried Ben Weatherstaff. 'He wants to know you.'

'Are things growing in *his* garden?' Mary asked.

'What garden?' Ben asked crossly.

'The garden with the rose-trees,' Mary answered.

'Ask him,' said Ben. 'He knows.'

Mary said goodbye to the old man and walked slowly through the gardens to the wall of the secret garden.

'I like the secret garden and the robin,' she thought. 'And I don't know Dickon or his mother, but I like them. And Martha is

من هرگيز له هندستان خه لکم خوش نه ويستوه ، نيستا چوار که سم خوش دهنوت
 (بوماری بولبوله که که سينک بوو) پاشان سهر سوورپهينه ترين شت روويدا . نهوه به هوی
 بولبوله که وه بوو . چاوی گيرا بولبوله که له سهر زهوی يه که ی ته نيشته وه بوو ؛
 _ تو دوام که رتيت . له سهر زهوی دانيشت و دهستی بو ا کيشا بولبوله که هه لئه هږي .
 _ دنم خوشه له ناکاو شتيکی به دی کرد له سهر زهوی يه که له نزیکي بولبوله که وه . نهوه
 کليلیکی کون بوو .

_ رهنکه نهوه کليلی باخچه نهيني يه که بيت . کليله که ی برد ژووره که ی خوي بو کاتيکی
 دريژ تيني راما . سبه ی به يانی ماری کليله که ی هه لگرت و چوو بو لای دپهاری باخچه نهيني
 يه که وه بولبوله که له سهر ديواره که بوو . ماری يیکه نی ؛
 _ تو دونی کليله که ب پي پيشان دام ، رهنکه نه مرو دمرگا که م پنيشان بديهت .
 پاشان شتيکی نه فسوناوی رويدا . نهو روژه ره شه با يه کی به هيز هه نی کرد و له ناکاو
 گژوگيا که ی ژير بولبوله که ی به لايه کدا بزواند . ماری سه يری کرد _ دمرگايه ک
 به ديواره که وه بوو

_ دمرگای باخچه نهيني يه که ؟

زور ههستی به سه ووerman کرد . کليله که ی له پالتو که ی دا دهه ناو کردی
 به دمرگا که وه . ناسان نه بوو به لام له سهر خو کليله که ی دمه نيایه وه و پالی به
 دمرگا که وه نا و کرایه وه . چوو نه ناوی يه وه و به خیرایی له پاش خوی دمرگا که ی داخسته وه
 . به سهر سوورمانه وه سه يری دوروبه ری کرد . له ناو باخچه نهيني يه که دابوو ؟
 به هاريکی زور نزيک بوو ، گوئی تيدا نه بوو ، به لام دار گوئه باخه کان به هه موو لايه کدا
 هه بوون ، هه روه ، هه کان به ديواره کانداهه لگه رابوون . داره کانی تریش له ناو
 باخچه که دا بوون .

_ سه يری ترين شوينه له جيهاندا)

چيمه نه که زمرد بوو . هه موو شته کان زه دبوون بیری دکر دوه ؛

_ هيج شتيک نيرمه دا گه شه ده کات ؟ هه موو شته کان مردوو دمرده که ون .

ماری به ناو باخچه که دا گه را . چهند روو کيکی سه وزی بچوو که له سهر زهوی يه که بوون .
 به وه يايی يه وه نی دی دمروانی . چيمه ن دوری دا بوو روو که کان نه يانده توانی به ياشی
 گه شه بگه ن . دهستی کرد به هه لکيشانی چيمه نی دوری گوئه کان ووتی ؛
 _ وچاکتره .

her. 'You followed me!' she cried. She sat on the ground and put her hand out. The robin did not run away. 'I'm happy!' Mary thought.

Suddenly, she saw something on the ground near the robin. It was an old key. 'Perhaps it's the key to the secret garden!' she thought. She took the key back to her room and looked at it for a long time.

The next morning, Mary took the key and went to the wall of the secret garden. The robin was on top of the wall.

She laughed. 'You showed me the key yesterday. Perhaps you'll show me the door today,' she said.

Then something magical happened. There was a strong wind that day, and suddenly it moved the plants under the robin to one side. Mary looked – and there in the wall was a door. 'The door to the secret garden!' she cried.

She felt very excited. She took the key from her coat and put it in the door. It was not easy, but slowly she turned the key. She pushed the door and it opened. She walked through and quickly shut the door behind her. She looked round excitedly. She was *inside* the secret garden!

It was very early spring, and there were no flowers. But there were rose-trees everywhere, and rose-plants climbed over the walls and the other trees in the garden. 'It's the strangest, place in the world!' Mary thought.

The grass was brown, everything was brown. 'Is anything growing here? Everything looks very dead,' she thought.

Mary walked round the garden. There were little green plants in the ground. She looked at them carefully. There was grass round them and the plants couldn't grow very well. She started to pull up the grass round the plants. 'That's better,' she said.

ئەو بەيانيە بە سەر قائىيەوۋە كارى كرد . ئە نىومېرۇدا گەرايەوۋە بۇ خانوۋەكە .
 _ ئەم پاش نىومېرۇيە دەگەرئەمەوۋە . مارى نىومېرۇ ژەمە خواردينكى زۇرى خوارد دلخۇش ديار
 بوو . مارسا ئەمەى بيىنى و يىنكەنى . پاش نانى نىومېرۇ مارى ووتى ؛
 _ مارسا پىنويستەم بەخاكە نازىكە .

_ بوچى ؟

_ ھەز دەكەم باخچە يەكى بچووك درووست بکەم . تۈۋوى گونم دەويت . ئەمەويت شت
 بېروينم ، چەندى تى دەچىت خاكە نازىك ؟

_ زۇرى تىناچىت .

_ ھەندىك پارەم بەدەستەوۋىيە .

مابسا بېر خورلەكىيا بىرى كردەوۋە . ووتى ؛

_ ئەزانم ، بوچى نامەيەك بۇ دىكۈن نانوسى . ئەو ئەتوانى خاكە نازىك كەمى تۈوت بۇ
 بىرپىت و ئەتوانى بۈتى بەينى . .

_ بىرۈكەيەكى باشە !

بۈيە ئەو پاش نىومېرۇيە نامەيەكى بۇ دىكۈن نووسى . ھەستى بەسەر سوورمان دەكرد .

_ بەنيازم چاۋوم بە دىكۈن بکەويت . ھەرۋەھا بەنيازم گولەكان بچىنم و گەشە دەكەن .
 باخچە ئەينى يەكە سەوز دەبىت و جارىكى تر جوان دەبىتەوۋە .

7 (دىكۈن)

ئەو ھەقتەيە ھەتاو بوو . ھەموو رۇژىك دەچوو بۇ باخچە ئەينىكە . ھەزى دەكردلە دەرمەوۋە
 رۇژانە لەبەر ھەتاوۋە رەشەباكەبىت . ئىستا ئەخۇش ديار ئەبوو _ باش و دلخۇش ديار
 بوو . ھەموورۇژ رلى بچووكى زۇرى تىابوو . چىمەنەكەى دەورۋەرى ھەلكىشا .

_ ھەز دەكەم ئەمە بکەم . مەن لىرە خوش حالىم !

ھەمىشە قسەى بۈيىن دەكرد . ئىستا ھاورىيانە ترە . ئەوئىش باسى گولەكانى بۇ كرد
 لەناو باخچە كاندا . رۇژىكيان مارى لەباخچەى چىشتخانە كاندا بوو . گوئى لەدەنگىك
 بوو ناۋرى داىوۋە كورىك بوو ئەژىر دارىكدا چەندگياندارو بانئەدەيەك دەورىان دابوو .

كورمەكە پىنكەنى پىئى ووتى ؛

_ مەن دىكۈنم . تۈش خاتوو مارىت .

She worked busily all morning. At midday, she went back to the house. 'I'll come back this afternoon,' she thought.

Mary ate a lot of lunch and she looked well and happy. Martha saw this and smiled.

After lunch, Mary said, 'Martha, I'd like a spade.'

'Why?' Martha asked.

'I'd like to make a little garden. I want to plant seeds. I want to grow things. How much does a spade cost?'

'Not much,' answered Martha.

'I've got some money,' Mary said.

Martha thought for a minute. 'I know,' she said. 'Why don't you write a letter to Dickon? He can buy you a spade and some seeds. He can bring them to you.'

'That's a good idea!' cried Mary.

So that afternoon she wrote a letter to Dickon. She felt very excited. 'I'm going to meet Dickon!' she thought. 'And I'm going to plant seeds and they'll grow. The secret garden will be green and beautiful again!'

Chapter 7 Dickon

It was sunny all week, and Mary went to the secret garden every day. She loved being outside in the sun and the wind. She didn't look ill now – she looked well and happy. Every day there were more little green plants. She pulled up the grass round the plants. 'I love doing this!' she thought. 'I'm happy here!'

She often talked to Ben Weatherstaff. He was friendlier now, and he told her about the plants in the gardens. One day, Mary was in one of the kitchen gardens. She heard a sound and turned round. There was a boy under a tree and round him there were little birds and animals.

The boy smiled at her. 'I'm Dickon,' he said, 'and you're

تهمەنى دوانزە سالان دەبو دوو چاوی شینی هەبوو هەرودها زمرده خەنە یەك لەسەر
 لیوانی بوو . پئی ی وت ؛ _ خاکی نازو تۆوه کانتەم دەست کەوت .
 _ با دانیشین و سەیریان بکەین . هەردوو منالە کە لەسەر چیمەنە کە دانیشتن و دیکۆن
 باسی تۆوه کانیشی بۆکرد . لەناکاو وەستا ووتی ؛
 _ گویم ئە بۆلبوولە کە یە . بانگمان دەکات . ئە کوئی یە ؟
 _ لەسەر ئەو دارە یە . ئەو بۆلبوولی بین ویزەرستافە ، بەلام منیش دەناسیت .
 دیکۆن بە ووریا یەوێ گۆی بۆ گۆرانی بۆلبوولە کە گرت . ووتی ؛
 _ بە ئی . وایە تۆی خوش دەوێت . ماری ئی پرسی ؛
 _ تۆ لە بانئەدکان تێ دەگەیت کاتیک کە گۆرانی دەئین ؟
 _ وابزانم تێ دەگەم . ئەوانیش وانەزانم (باخچە کەت ئە کوئی یە لەگە ئتدا تۆوه کان
 دەچینم . ماری هیچی نەگۆت . دەم و چاوی سوور هەنگەرا و پاشان سپی بوو . پاش
 خولەکیک یان دووان بە هیواشی ووتی ؛
 _ من تۆ ناسم ، بەلام نەیننی یەکت پئی دەئیم ، تکات ئی ئەکەم لای کەس باسی مەکە .
 _ هەرگیز نەیننیەکان نادركینم .
 _ گۆی بگرە (با . یەکم دۆزی یەوێ (هی من ئی یە . کەس نایەوێت و کەس
 ناچیتە ناوی ، تەنها من نەبیت . دیکۆن بە هیمنی ئی ی پرسی ؛
 _ لە کوئی یە ؟
 _ پیشانتي ئە دەم . ماری هەستاو دیکۆن دواي کوت بۆ دیواری باخچە نەیننی یە کە ماری
 دەستی خستە ناو گژوو گیاکەوێ دەرگاکی ئی بوو .
 _ ئەمە ، باخچا نەیننی یە . تەنها من و تۆ دەیزانین .
 دیکۆن بۆ ماوێ دوو یان سی خوولەک قسە ی نەکرد . پاشان بە هیمنی ووتی ؛
 _ شۆینیکی سەیرە . بەلام زۆر جوانە . باخچە کە نووستوو . من هەمیشە وویستومە ئەم
 شۆینە ببینم .
 _ هیج دەزانی ئە بارە یەوێ ؟
 _ لەسەر خو قسە بکە . نامەوێت کەس گۆی ئیمان بیت ... بە ئی مارسا بۆی باسکردم .
 ماری ئی ی پرسی ؛
 _ ئە هاونیدا گۆلە باخی تیندا دەبیت ؟ یان هەموویان لە ناوچوون ؟
 _ بە ئی گۆلە باخی تیندا دەبیت . سەیرکە (

Miss Mary.' He was about twelve years old. He had blue eyes and a friendly smile. 'I've got your spade and seeds,' he said.

'Let's sit down and look at them,' Mary said.

The two children sat down on the grass and Dickon told her about the seeds. Suddenly he stopped. 'I can hear a robin,' he said. 'He's calling to us. Where is he?'

'He's in that tree,' Mary answered. 'He's Ben Weatherstaff's robin, but he knows me too.'

Dickon listened carefully to the robin's song. 'Yes, he does,' he said, 'and he likes you.'

'Do you understand the birds when they sing?' asked Mary.

'I think I do. And *they* think I do!' Dickon said. Then he asked, 'Where's your garden? I'll plant the seeds with you.'

Mary said nothing. Her face went red, then white. After a minute or two, she said slowly, 'I don't know you. But I'm going to tell you a secret. Please don't tell anybody.'

'I never tell secrets,' said Dickon.

'Listen!' Mary said quickly. 'I found a garden! It isn't mine. Nobody wants it, nobody goes there – only me.'

'Where is it?' Dickon asked quietly.

'I'll show you,' Mary answered. She got up and he followed her to the secret garden wall. She put her hand under the plants and there was the door. 'This is it,' Mary said. 'It's a secret garden, and only you and I know about it.'

Dickon did not speak for two or three minutes. Then he said quietly, 'It's a strange place. But it's very pretty! The garden's sleeping. I always wanted to see this place,' he said.

'Did you know about it?' asked Mary.

'Speak quietly!' said Dickon. 'We don't want people to hear us. Yes, Martha told me about it.'

'Will there be roses in summer?' Mary asked. 'Or are they all dead?'

'Yes, there'll be roses,' Dickon said. 'Look!'

دیکون چووه لای داری گونہ باخیکه وه چه قویه کی له چاکه ته که ی دمرهینا چلیکی له داره که بری و پیشانی ماری دا :

سه ایرکه . نهم داره ی نیره به ته مه نه ، به لام نهم داره سه وزو نوی یه .

نوؤ چاکه . نهمه ویت هممو شته کان سه وزو جوان بین!

با به ناو باخچه که دا بگه رینن و داره کونه کان ببرین . پاشان داره نوی که دمتوانی

گه شه بکات . بو ماوه یه که به باشی کاریان کرد . دیکون ووتی :

باخچه که جوان ده بیت .

سهیری چند گولیکی بچووکی سه وزی کرد له سه ر زوی و ماری پرسی :

کی نه و دارانه له دمورو به ری نه و گولانه هه لکه ندوه؟

من هه لم که ندور . روز خوشحال نه بوون ، بویه منیش یارمه تیم دان .

تو راستت کردوه . نیستا به جوانی گه شه ده که ن .

هزم له باخه وانی یه . من به هیزتر ده بم ، ماندوو نیم .

منیش هزم له باخه وانییه .

دیکون وهستا و سهیری دمورو پشتی خوی کرد ووتی :

کاریکی زور هه ده ؟ نیره دا . ماری دا وای کرد :

جاریکی تر ده گه رینته وه . یارمه تیم به دیت ؟

هممو پوزیک دیم . نهم باخچه زیندوو ده که ینه وه و جوانی ده که یین !

ماری پی ی ووت :

دیکون ماریسه نه ئی که تو جوانیت . به ئی تو جوانیت . خوشم دمونیت . بیشتر هه رگیز

خه لکم خوش نه وه ، ته وه . دیکون پیکه نی ووتی :

خه لک وادزان . من سه یرم ، به لام به راستی تو سه یریت !

ماری بو خوله کی که بی دنگ بوو . پاشان ئی ی پرسی :

تو منت خوش دمونیت ؟

به ئی خوشم دمونیت و بولبوله که شه خوشی دمونیت . نیمه زورمان خوش دمونیت .

بو ماوه ی کاترمیریکی تر له باخچه که دا کاریان کرد . ماری زور زور ههستی به دلخوشی

کرد له کاتی نان خواردنی نیومرودا گه رایه وه بو خانووکه ، به لام دیکون له باخچه که دا

مایه وه .

دوای نان خواردنی نیومرودا ده گه رینه وه .

He went to a rose-tree and took a knife from his jacket. He cut some wood from the tree and showed it to Mary. 'Look!' he said. 'This is old wood here, but this green wood is new.'

'Oh, good!' cried Mary. 'I want everything to be green and beautiful!'

'Let's go round the garden and cut away the old wood,' said Dickon. 'Then the new wood can grow.'

They worked hard for some time.

'The garden will be fine,' said Dickon. He looked at some little green plants in the ground. 'Who pulled up the grass round those plants?' he asked.

'I did,' said Mary. 'They didn't look very happy, so I helped them.'

'You were right. They'll grow beautifully now.'

'I love gardening,' cried Mary. 'I'm getting stronger and I'm not tired.'

'I love gardening too,' said Dickon. He stopped and looked round him. 'There's a lot more work here,' he said.

'Will you come again and help me?' Mary asked him.

'I'll come every day,' Dickon answered. 'We'll wake up this garden and make it beautiful!'

'Dickon,' said Mary, 'Martha says that you're nice. And you *are* nice. I like you. I never liked people before.'

Dickon laughed. 'People think I'm strange. But you're *really* strange!' he said.

Mary was quiet for a minute. Then she asked, 'Do you like me?'

'Yes, I do,' Dickon answered. 'And the robin likes you too. We like you very much.'

They worked in the garden for another hour. Mary felt very, very happy. At lunchtime, she went back to the house, but Dickon stayed in the garden. 'I'll come back after lunch,' Mary said.

8 (ماری چاوی به به ریز کرافیت دمکه ویت)

مارسا له ژوورمه که دا بوو که ماری گه رایه وه . ماری پی ی ووت :

__ چاوم به دیکون که ووت !

__ نه ی خوشتم دموت ؟

__ پیم وایه . پیم وایه جوانه . ماریس پیکه نی ووتی :

__ نه و جوان نی یه .

__ پیم وایه جوانه . به خیرای نانی خوارد چونکه دهیویست بکه ریتته وه بولای دیکون ،

به لام ماریس ووتی : __ به ریز کرافیت نیره یه . دهیه ویت چاوی پیت بکه ویت .

دم و چاوی ماری سپی هه لگه را له دلی خویدا گووتی :

__ رهنکه به ریز کرافیت بچیت بوناو باخچه نهینی یه که ، نه زانیت که من له وی بووم !

له ماریس پرسی : __ بوچی نه یه ویت چاوی پیم بکه ویت ؟ که سره تا هاتم بو نیره

نه یویست چاوی پیم بکه ویت . زور چاکه ، به نیازه به یانی جاریکی تر برواته وه .

پاشان خاتوو میدلوک هات و ماری برد بو ژوورمه که ی به ریز کرافیت . له سر کورسیه ک بوو

به رامبه ری ناگریکی گه وره . ووتی :

__ ومره بو نیره . ی چوو بولای . جاریکی تر ناشرین و نابووت دیار بوو ، به لام به

ووریایی له مامی روانی پشتی زور خراب نه بوو . به راستی پشت کوم نه بوو . به لام زور

دلته نگ دیار بوو . ماری پرسی :

__ نه وان باشن له گه ندا ؟ __ به نی .

__ تو زور زه عیفی . ماری به ساردی ووتی :

__ قه نه و تر ده .

__ ماموستات دسب ؟

__ نوو . تکات لی نه که م . ماموستام ناویت . نیستا نا ! دمه ویت له دمروه یاری بکه م ،

به لام حزم له شتیکه . نه توانم __ نه توانم به شتیکی زور بچووک له باخچه کانم هه بیت ؟

__ بوچی ؟

__ نه مویت گونه کان بچینم و شته کان گه شه بکه ن . زور دترسا دهیگووت .

__ رهنکه بلنی نه .

__ باخچه کانت زور خوش دموت ؟

__ به نی زورم خوش دموتین .

Chapter 8 Mary Meets Mr Craven

Martha was in the room when Mary got back.

'I met Dickon!' Mary told her.

'And do you like him?' asked Martha.

'I think – I think he's beautiful,' Mary said.

Martha laughed. 'Dickon isn't *beautiful*,' she said.

'I think he is,' said Mary.

She ate quickly because she wanted to go back to Dickon. But Martha said, 'Mr Craven's here. He wants to see you.'

Mary's face went white. 'Perhaps Mr Craven will go into the secret garden,' she thought. 'He'll know that I was in there!'

'Why does he want to see me?' she asked. 'He didn't want to see me when I first came here.'

'It's all right,' said Martha. 'He's going away again tomorrow.'

Then Mrs Medlock came in and took Mary to Mr Craven's rooms. He was in a chair by a big fire. 'Come here!' he said.

Mary went to him. She looked ugly and cross again. But she looked at her uncle carefully. His back was not very bad. He was not really a hunchback, but he looked very sad.

'Are they good to you?' he asked her.

'Yes,' she answered.

'You're very thin,' he said.

'I'm getting fatter,' Mary said coldly.

'Do you want a teacher?' Mr Craven asked.

'Oh, please, I don't want a teacher, not now!' cried Mary. 'I want to play outside. But I would like one thing. Can I – can I have a very small part of the gardens?'

'Why?' asked Mr Craven.

'I want to plant seeds and grow things,' Mary answered. She felt very afraid. 'Perhaps he'll say no,' she thought.

'Do you like gardens very much?' Mr Craven said slowly.

'Yes, I do,' said Mary.

بەريز كرافيت ھەستايە سەر پى و بەناو ژورەكەدا ھاتوچۇى دەكرد ، ووتى ۱
 _ بەئى نەتوانىت بەشىكى بچووكى باخچەيەك بۇ خۇت بىت . سەوزى بگەرەموو جوانى
 بگە نىستا زور ھىلاك ديار بوو پى ي ووت ؛
 نىستا برۇ بچكۆل . خواخافىز بەدريزايى ھاوين دوور دەكەومەوھ .

9 (من كۆلېن كرافىتم)

نەو شەوھ باران بە تووندى دەبارى . مارى لە خەو ھەستاو نەيتوانى جاريكى تر
 بنويتهوھ لە ناكاو لە جىگەى نووستنەكە دا ھەستا .

_ نەوھ دەنگەكەيە جاريكى تر ؟

ژورەكەى بە جىھىشت و بەناو خانوھ تاريكە كەدا رۇشت . ھەندى جار دەوستاو گوى ي
 دەگرت . چوو بۇلاى دەرگايەك بووناكەيەك لە ژىر دەرگاگەدا بوو .

_ دەنگەكە لىرە دىت و يىشتەر خاتوو مېدلوكم لىرە بىنى ؟

لە سەر خو دەرگاگەى كەردەوھ و ژوورىكى بەدى كەرد كە جىگەى نووستىكى فراوانى تىدا
 بوو . كورنك لەسەر جىگەى نووستنەكە بوو تەمەنى دەساڭ دەبوو . دەم و چاويكى سىپى
 بارىكى ھەبوو . ھەرەھا دوو چاوى گەرەى خۇنەمىشى . نەو مارى بەدى نەكرد . مارىش
 بۇ كاتىكى كورنە يى راما ، گرياو ھەستا . جاريكى تر دەستى كەردەوھ بەگريان . ھىلاك
 و نەخۇش دياربوو .

مارى چووھ ناو ژورەكەوھ . كورەكە ئاوريدياھوھ و مارى بىنى . لى پرسى ؛

_ تۇ كىيت ؟

زۇر دەترسا . كچە بچووكەكە ھەلامى داھەوھ ؛

_ من مارى لىنۇ . بەريز كرافىت مامى مەنە .

_ نەو باوكى مەنە ، من كۆلېن كرافىتم .

_ باوكى تۇلا دەرپارەى تۇ نەم زانىوھ ؟

كۆلېن پى ي ووت ؛

_ وەرە بۇ لىرە . مارى چوو و لە نزيكى جىگەى نووستنەكەى ھەستا . كۆلېن لى ي پرسى ؛

_ لە كوى ھە ھاتويت ؟

_ ژورەكەى خۇم . باوك و داىكم مردن و نىستا من لىرە دەژىم . باسى منيان بۇنەكەردىت ؟

_ نەخىر . نەوان نەزانم كەمن نامەونىت كەس ببىنم و ھەزناكەم كەشىش من ببىنى .

_ بۇچى نا ؟

Mr Craven got up and walked across the room. 'Yes, you can have a small part of the garden,' he said. 'Make it green and beautiful.' He looked very tired now. 'Go now, child,' he said. 'Goodbye. I'll be away all summer.'

Chapter 9 'I'm Colin Craven'

That night, it rained heavily. Mary woke up and could not sleep again. Suddenly, she sat up in bed. 'It's that sound again!' she thought.

She left her room and walked through the dark house. Sometimes she stopped and listened. She came to a door with a light under it. 'The sound's coming from here,' she thought. 'And I met Mrs Medlock here before!'

Slowly she opened the door. She saw a room with a large bed in it. There was a boy in the bed. He was about ten years old and he had a thin, white face and big, grey eyes. He did not see Mary and she watched him for a short time. He cried and then stopped. Then he cried again. He looked tired and ill.

Mary walked into the room. The boy turned and saw her. 'Who are you?' he asked. He looked very afraid.

'I'm Mary Lennox,' the little girl answered. 'Mr Craven's my uncle.'

'He's my father,' said the boy. 'I'm Colin Craven.'

'Your father!' cried Mary. 'I didn't know about you!'

'Come here,' said Colin. Mary went and stood near his bed. 'Where did you come from?' he asked.

'My room,' said Mary. 'My parents died and I live here now. Didn't they tell you about me?'

'No,' Colin answered. 'They know that I don't want to see people. And I don't like people seeing me.'

'Why not?' asked Mary.

کورکه بو خووله کینک قسه ی نه کرد . پاشان ووتی :
 _ له بهر نه وهی من پشتم کوم ده بئیت که واته نامه ویت خه لک من ببینیت . من نه خوشم و
 هه رگیز نه م ژووره به جی ناهیللم . هیلاکیش ده بم . ماری به هیمنی ووتی ؛
 _ نو و نه مه خانوویه کی سهیره . چاویکی به ژووره که دا گیرا چهند و وینه یه ک به
 دیواره که دا بوو . و وینه ک خانمیکه گه نجی پیشاندهدا ، دوو چاوی خو له میشی گه وری
 هه بوو . زمرده خه نه یه کی له سهر لیو بوو .

_ نه و خانم جوانه کی یه ؟

_ نه وه دایکی منه که من له دایک بووم نه و مرد . ده لئین که من چاوم له وده چی .

_ باوکت دیت چاوی بئت بکه ویت ؟

کورکه به تووریهی یه وه ووتی :

_ هه ندی کات . هه میشه که من نووستووم . نایه ویت چاوی بئم بکه ویت ، دایکی بیر
 ده که ویت هه و بئم وایه نه و رقی له منه .

_ نه و رقی له باخچه که یه چوونکه له وی مرد .

_ باخچه ی چی ؟

دهست به جی ماری : تی :

_ نوو _ باخچه یه کی چیشخانه . باوکت دایخست کاتیک که دایکت مرد . به کلپه که ی
 فریدا . کولین خوشحال دیار بوو . دهستی کرد به پرسیار کردن دمرباره ی باخچه که لی ی
 پرسى : _ خزمه تکاره کان چی ده لئین دمرباره ی ؟

_ خزمه تکاره کان باسی ناکه ن . باوکت نایه ویت نه وان باسی بکه ن .

_ نه وان بو منر ده که ن . یان توره ده بم و کاتیک که توورم ، نه خوش ده که م .

کاتیکیش شتیکم بو ویت دهستم ده که ویت . من کوری به ریز کرافیتم .

وهستا و پاشان به دلته نگی یه وه ووتی :

_ به لام که س پی ی وانیه من زور بژیم . تو بیت وایه زور ناژیت ؟

_ به لی من بئم وایه .

_ ده ته وویت بژی ؟

_ نه خیر ، به لام نامه ویت بمرم . کاتیک که ههست به نه خوشی ده که م ، پشتم بیر

ده که ویت هه . پاشان ده گریم و ده گریم ، به لام باباسی نه وه نه که یین . باباسی باخچه که
 بکه یین . ده وه ویت خزمه تکاره کان کلپه که بدوزنه وه . ده وه ویت بم بهن بو نه وی .

The boy did not speak for a minute. Then he said, 'Because I'm going to be a hunchback. So I don't want people to see me. I'm ill and I never leave this room. I get too tired.'

'Oh, this is a strange house,' said Mary quietly.

She looked round the room. There were pictures on the walls. One picture showed a young woman with large, grey eyes. There was a happy smile on her face.

'Who's that pretty woman?' Mary asked.

'That's my mother,' Colin said. 'She died when I was born. They say that I've got her eyes.'

'Does your father come and see you?' Mary asked.

'Sometimes. Usually when I'm asleep. He doesn't want to see me. When he sees me, he thinks of my mother. I think he hates me,' the boy said angrily.

'He hates the garden because she died there,' Mary said.

'What garden?' the boy asked.

'Oh – a kitchen garden,' Mary said quickly. 'Your father closed it when your mother died. He threw away the key to the door.'

Colin looked interested. He began to ask questions about the garden. 'What do the servants say about it?' he asked.

'The servants don't talk about it,' said Mary. 'Your father doesn't want them to talk about it.'

'They'll talk to me,' Colin said. 'Or I'll be angry. And when I'm angry, I get ill. When I want something, I get it. I'm Mr Craven's son.' He stopped, then he said sadly, 'But nobody thinks I'm going to live very long.'

'Do you think you won't live?' asked Mary.

'Yes,' Colin answered coldly.

'Do you want to live?' asked Mary.

'No,' he answered crossly. 'But I don't want to die. When I feel ill, I think about my back. Then I cry and cry. But let's not talk about it. Let's talk about the garden. I want the servants to find the key. I want them to take me there.'

ماری هاواری کرد.

__ نُوو نا_ نا_ نه وه نه كه يت }

__ بوچی ؟ تۆش ده ته ویت سهیری باخچه كه بکه يت .

__ نامه ویت خه ئکی تر باخچه كه بدوزینه وه . نیمه ده مانه ویت بیدوزینه وه . پاشان

ده بیت باخچه ی نیمه __ باخچه نهینی یه که مان . کۆلین تیگه یشته ووتی :

__ نهینی یه کان جوانن . کورسیه کی پیچکه دار له ژوره که دا بوو . ماری سهیری کردوو

بوخوله کیك بیری کردموه . پاشان له سهر خو ووتی :

__ رهنگه کوریک بدوزینه وه و بتوانی پال به کورسیه که ته وه بنی . ده توانین بچین بو

باخچه که وه که س نه زانیت . له ناکاو ماری وهستا ووتی :

__ خاتوو میدلۆک لیم توره ده بی .

__ بوچی ؟

__ نه یوو یست دهرباره ی تۆ بزانه .

__ خاتوو میدلۆک ته نه خزمه تکاریکه . قسه ی له گه ن دا ده که م و لیت توره نابی . خوشم

دوو نیت }

__ ههروه ها منیش یشم دمو نیت .

__ ده مه ویت تۆش بیت به نهینی یه که . ته نه لای ماری باسی تۆ ده که م . کاتیک

که به مه ویت چاوم پیت بکه ویت . نه و پیت ده نیت .

__ ماریا هیج دهرباره ی تۆ دزمانی ؟

__ به ئی . دوومانه که بو کاتیکی دریز تر قسه یان کرد . ماری باسی ژیا نی خوی بو کرد له

هندستان و کۆل . خوشحال بوو ، به لام ماری ههستی به هیلاک بوون کرد . ماری پی ی

ووت : __ چاوه کاس دا بخه و من گورانیته بو ده نیم .

دهستی کرد به ووتنی گورانیه کی هندی کۆن . چاومکانی کۆلین داخرا . له پینچ

خوله که دا خهوی لیکه وت ماری گه رایه وه بو ژوره که ی خوی .

10 (ماریا دهرسیت)

بوژانی دواتر ، ناو ههوا خراپ بوو ماری نه یده توانی بچیته دهرموه . که ماریا

هاته ژورموه ماری ووتی :

__ دهرباره ی کۆلین دزمانم . ماریا هاواری کرد :

__ نُوو نا ! چۆن ؟

'Oh, don't – don't – don't do that!' Mary cried.

'Why? You want to see the garden too,' said Colin.

'We don't want other people to find the garden!' Mary cried.
'We want to find the garden – then it will be *our* garden – *our secret garden.*'

Colin began to understand. 'Secrets are nice,' he said.

There was a wheelchair in the room. Mary looked at it and thought for a minute. Then she said slowly, 'Perhaps we can find a boy, and he can push your wheelchair. We can go to the garden and nobody will know.' She stopped suddenly. 'Mrs Medlock will be angry with me,' she said.

'Why?' asked Colin.

'She didn't want me to know about you.'

'Mrs Medlock is only a servant,' Colin said. 'I'll speak to her and she won't be angry with you. I like you!'

'And I like you,' Mary answered.

'I want you to be a secret too,' said Colin. 'I'll only tell Martha about you. She'll tell you when I want to see you.'

'Does Martha know about you?' asked Mary.

'Yes,' said Colin.

The children talked for a long time. Mary told him about her life in India and Colin was very interested. But he began to look tired.

'Close your eyes and I'll sing to you,' Mary said. She began to sing an old Indian song. Colin's eyes closed, and in five minutes he was asleep. Mary went back to her room.

Chapter 10 Martha is Afraid

The next day, the weather was bad and Mary could not go outside. When Martha came in, Mary said, 'I know about Colin.'

'Oh no!' Martha cried. 'How?'

_ شه و گونم له دهنگه دهنگ بوو . بهرمو ژورمهکەي کولین ردوای که و تم .
 _ نوو ماری . باسی نهوم بو نه کردیت ، به لام نهوان له من توڤه دهبن . دمرم دهکەن ؟
 _ نا دهرت ناکەن . کولین منی خوش وویست .
 _ کولین کهسی خوش ناوینت ؟
 ماری پی کهنی ووتی ؛
 _ نهو دهیهوینت بچم بولای و ههموو روژیک قسهی بو بکهه . به نیازی نی به خاتوو
 مدیلوک بلیت . دهبیت به نهینی نیمه . کاتی که وویستی چاوی به من بکهوینت به تو
 دهینت . به لام نهو چی یه تی ؟
 _ بهراستی کهس نازانینت . دوای نهوهی بهرینز کرافیت ژنهکەي مرده نهیوویست منانهکەي
 ببینیت منانهکەي ساری یان دهری ، به لام پشت کوم دهبیت .
 _ بهراستی کولین پشتی کوم دهبی ؟
 _ نهخیر ، به لام پشتی لاوازه . دوو سان له مهو بهر دکتوریکی له ندهنی هات و چاوی پی
 کهوت ووتی ؛
 _ کورپی خوم پشتی تو هیچی نی یه . برؤ له دهرموه یاری بکه . پاشان پشتت بههینز تر
 دهبی به لام نه . یارمهتی کولینی نه دا . نهو وا دمرانی پشت کومه و وا دمرانی
 دهری . ماری لی پرسی ؛
 _ تو پینت وایه دهری ؟
 _ نازانم . نهو ههرگیز ناچینه دهرموه و نهوه بو نهو باش نی یه . کاتیک که دهیهن بو
 باخچه که زور نه خوش دهکهوینت .
 مارسا ژورمهکەي ؛ نهینت . به لام پاش نیو کاترمیری تر گه رایهوه به ماری ووت ؛
 _ کولین دهیهوینت چاوی پینت بکهوینت .
 _ نیستا دیم .
 لهسهر خو به خانووکه دا روشت بهرمو ژورمهکەي کولین . کولین ووتی ؛
 _ ومه ژووورموه . ماری پی ی ووت ؛
 _ کولین . مارسا دهرسینت . نهینت نهوان دهری دهکەن . به لام باسی تو ی بو نه کردووم ؟
 _ بیهینه بو ئیره .
 ماری مارسای دوزیهوه و بردی بو ژورمهکەي کولین . کولین پی ی ووت ؛
 _ نهوان تو دمر ناکەن . چوونکه من نامهوینت تو برویت

'I heard sounds in the night. I followed them to Colin's room'
'Oh Mary,' cried Martha. 'I didn't tell you about him, but they'll be angry with me. They'll send me away!'

'No, they won't,' said Mary. 'Colin liked me.'

'Colin doesn't like anybody!' Martha cried.

Mary laughed. 'He wants me to come and talk to him every day. He's not going to tell Mrs Medlock. It will be our secret. He'll tell you when he wants to see me. But what's wrong with him?' she asked.

'Nobody really knows,' said Martha. 'After his wife died, Mr Craven didn't want to see the baby. He said, "The child won't live. Or he'll live, but he'll be a hunchback."''

'Is Colin really going to be a hunchback?' Mary said.

'No, he isn't,' Martha answered. 'But his back's weak. A London doctor came and saw him two years ago. I was in the room when he saw Colin. He said, "My boy, there's nothing wrong with your back. Go and play outside. Then your back will get strong." But it didn't help Colin. He thinks he's a hunchback. And he thinks he's going to die.'

'Do *you* think he'll die?' asked Mary.

'I don't know. He never goes out and that's not good for him. When they took him into the garden, he got very ill,' Martha answered slowly.

She left the room, but she came back half an hour later. 'Colin wants to see you,' she said.

'I'll come now!' said Mary. She walked quietly through the house to Colin's room.

'Come in,' said Colin.

'Colin,' said Mary, 'Martha's afraid. She says they'll send her away. But *she* didn't tell me about you!'

'Bring her here,' said Colin.

Mary found Martha and brought her to Colin's room.

'They won't send you away because *I* don't want you to go.

ههروههها من كورې بهرېنيز كرافېتم . بويه مهترسه . نېستا برو !
 _ بهنئى گه وروهم . مارسا ژوررهكه ي به جيهنشت . ماري بو خوله كيك هيچى نه ووت . پاشان
 گووتى : _ تو له گه ل خه لك روو خوش نيت (تو زور جياوازيت له ديكون .
 _ ديكون كي يه ؟
 _ براى مارسا . دوانزه سال دهبيت . به زورى دهچيته دمروه بو سه رزه لكاومه كه . له وئى
 قسه بو گياندارمگان و باننده گان دهكات .
 كولين به دئتهنگى يه وه ووتى : _ ناتوانم بچم بو سه رزه لكاومه كه .
 _ بوچى نا ؟
 _ له بهر نه وهى نه خوشم . دمرم .
 _ كي واده نيت ؟
 _ هه موو كه سينك . خزمه تكارمگان و دكتوره كه م .
 _ نه و دكتورى له ندمن ؟
 _ نه خير . دكتوره كه له نزيك نيزه دمري .
 _ من دكتوره كه ي له ندمنم خوش دمويت . مارسا باسى كرد بوم . نه و پئى وانیه تو
 بمریت . باوك : 'مزانئى ، دهيه وويت من بمرم .
 _ نو نه خير . نه و نايه ویت بمریت . به لام باباسى نه وه نه كه ين . باباسى شتى جوان
 بکه ين . ههردوو منانه كه باسى ديكون و باخچه نهينى يه كه و بولبوونه كه ي بين ويزم
 ستايفان كرد . له ناکاو خاتوو ميدنوك و دكتوره كه ي هاتنه ژورموه . خاتو ميدنوك
 هاوارى به سه ر ماري دا كرد :
 _ چى ده كه يت ا دكتوره كه ش هاوارى كرد :
 _ نه مه چى يه : به لام كولين لييان نه ترسا ووتى :
 _ بئى گومان من باشم . نه مه ماري لينوكسه . كه س باسى منى بو نه كردوو . خوى منى
 دوزيبه وه . دمه ویت هه موو روژنك بيت و چاوى پيم بکه ویت .
 دكتوره كه پئى ووت : _ كولين من پيم وانیه نه مه بو تو باش بيت .
 _ بهنئى . هه ست نه كه م باشترم كه ماري نيزه يه .
 دكتوره كه به ووريبايبه وه سه يرى كوره كه ي كرد ، ووتى :
 _ زور چاكه ، به لام زوريش قسه مه كه . هيلاك دهبيت (له گه ل خاتوو ميدنوك
 ژورره كه يان به جيهنشت .

And I'm Mr Craven's son. So don't be afraid. Now go away!' Colin said.

'Yes, sir,' said Martha and she left the room.

Mary said nothing for a minute. Then she said, 'You're not very nice to people! You're very different from Dickon.'

'Who's Dickon?' asked Colin.

'Martha's brother,' Mary said. 'He's twelve. He goes out on the moor a lot. He talks to the animals and birds there.'

'I can't go on the moor,' said Colin sadly.

'Why not?' asked Mary.

'Because I'm too ill. I'm going to die.'

'Who says that?' Mary asked.

'Everybody. The servants, my doctor.'

'Is that the doctor from London?'

'No, *my* doctor. He lives near here.'

'I like the doctor from London,' said Mary. 'Martha told me about him. He doesn't think you're going to die.'

'My father does,' said Colin. 'He wants me to die.'

'Oh no, he doesn't,' said Mary. 'But let's not talk about that. Let's talk about nice things.'

So the two children talked about Dickon and the secret garden and Ben Weatherstaff's robin. Suddenly, Mrs Medlock and Colin's doctor walked into the room.

'What are you doing here?' cried Mrs Medlock to Mary.

And the doctor cried, 'What's this? Are you all right, Colin?'

But Colin wasn't afraid of them. 'Of course I'm all right,' he said. 'This is Mary Lennox. Nobody told her about me. She found me. I want her to come and see me every day.'

'Colin, I don't think this is good for you,' the doctor said.

'Yes, it is,' said Colin. 'I feel better when Mary's here.'

The doctor looked carefully at the boy. 'All right, but don't talk for too long, or you'll get tired!' he said. And he left the room with Mrs Medlock.

ئەو ھەفتەيە ھەمووی باران بوو . مارینەیتوانی بچینتە دمەروە ، بۆیە ھەموو پوژتیک چاوی بە کۆلین دەکەوت باسی زۆر شتیان دەکرد ، بە لام ماری باسی باخچە نھینی یەکە ی بو کۆلین نەکرد . لە دلی خۆیدا گووتی :

__ کاتیک پی ی دەنیم کەباشتر ناسیم . پاشان پوژتیک پیی ووت :

__ من ئەزانم تۆ ھەزناکەیت چاوت بە خەئک بکەویت ، بە لام ھەزەدەکەیت چاوت بە دیکۆن بکەویت ؟ __ نۆو بەئی ؟ پوژتیک دواتر ماری زوو لە خەوھەستا . جاریکی تر ئاسمان شین بوو ، پوژتیک جوان بوو رای کرد بو دمەروە بو باخچە نھینی یەکە . دیکۆن پیش ئەو لە وئ بوو ماری ھاواری کرە : __ تۆ زوو لیزەیت ؟

دیکۆن پی کەنی ووسی : __ من پیش خۆردکە لە خەو ھەئدەستم .

پاش ھەفتە یەکی باراناوی ، باخچەکە زۆر سەوز بوو . منائەکان بەناو باخچەکە دا رایان کردو سەیری پووھک و گوئەکانیان کرد . لەناکاو دیکۆن ووتی :

__ سەیرکە ، بولبولەکە لەوئ یە ؟

لەسەر چیمەنەکە دانیشت و سەیریان کرد . داریکی زۆر بەتەمەن لە باخچەکە دا بوو . لە دارەکانی تر گەور ز بوو . بولبولەکە ھەئفری یە سەر دارەکەو دەستی کرد بەگۆزانی گووتن . دەستبەجی ماری بە بیریدا ھات :

__ ئەو دارەکە یە ؟ تۆ پیئت وایە خاتوو کرافیت لە سەر ئەو دارە کەوتوووتە خوارموە ؟

__ بەئی . ھەر دوو منائەکە بو چەند کاتیک بی دەنگ بوون . ماری یەکسەر لی پرسی :

__ تۆ لەبارە ی کۆلینەو دەزانیت ؟

__ بۆچی ؟ تۆ چ ئانیت لە بارە یەوہ ؟

__ من و کۆلین ھاواریین . ئەو منی خۆش دەوئت .

__ بەئی لە بارە ی کۆلین دەزانم . پشت کۆمە .

__ وانئ یە ، بە لام ئەو وادەزانئ پشت کۆم دەبی . زۆر نیگەرانی یەتی . ھەرگیز

ناچینتە دمەروە بەئی . منیش پیم وایە . باسی باخچەکەمانئ بو دەکەم . وایزائە دەمەروە .

__ ئەزانم . سەیری باخچەکە بکە ماری . سەوزتر دەبی . ماری لەسەر خۆ چاوی بە

باخچەکە دا گێرپا ووتی : __ تۆ راست دەکەیت . جوانە . بیر لە چی دەکەیتەوہ ؟

__ بیرلەوہ دەکەمەوہ ھەزەدەکەم چاوم بە کۆلین بکەویت . پاشان دەتوانین بیھنین بو ئیزە

پیم وایە لیزە ھەست بەباشتر بوون ئەکات .

Chapter 11 'I'm Going to Die!'

It rained all week. Mary couldn't go outside, so she saw Colin every day. They talked about many things. But Mary didn't tell Colin about the secret garden. 'I'll tell him when I know him better,' she thought. Then one day she said to him, 'I know you don't like meeting people. But would you like to meet Dickon?'

'Oh yes!' cried Colin.

The next day Mary woke early. The sky was blue again and it was a beautiful day. She ran outside, to the secret garden.

Dickon was there before her. 'You're here early!' Mary cried.

Dickon laughed. 'I got up before the sun,' he said.

After a week of rain, the garden was very green. The children ran round the garden and looked at the new plants and flowers. Suddenly, Dickon said, 'Look, there's the robin!'

They sat on the grass and watched him. There was a very old tree in the garden. It was bigger than the other trees. The robin flew to the tree and started to sing. 'That's the tree!' Mary thought suddenly. 'Do you think Mrs Craven fell from that tree?' she asked.

'Yes,' said Dickon. The two children were quiet for a time.

'Do you know about Colin?' Mary suddenly asked.

'Why? What do you know about him?' asked Dickon.

'Colin and I are friends,' Mary said. 'He likes me.'

'Yes, I know about Colin,' Dickon said. 'He's a hunchback.'

'He isn't,' said Mary. 'But he thinks he's going to be a hunchback. It's very sad. He never goes out.'

'I know,' said Dickon. 'Look round the garden, Mary. It's getting greener and greener.'

Mary looked round slowly. 'You're right!' she said. 'It's beautiful. What are you thinking?'

'I'm thinking I'd like to meet Colin. Then we can bring him here. I think he'll feel better here.'

__ به ئى . منىش يىم وايه . باسى باخچه كه مانى بۇدده كه م . و ابرانم به كه س نائىت . به
درىزايى ئه و به يانيه ههردوو منانه كه نه باخچه كه دا كاربان كرد . پاشان ماري گه پايه وه
بۇ خانووه كه بۇ نان خواردنى نيومرۇ . مارسا پى ي ووت :

__ كۆلن دهيه وويت چاوي پىت بكه وويت .

__ دوايى نه م پاش نيومرۇيه دهيينم .

__ لىت تووره دهبى . به لام ماري راي كرد بۇ دمروه هاواري كرد :

__ دىكون چاومروانم دهكات .

__ نيواره زووبوو كه ماري گه پايه وه بۇ ژورموه . مارسا دنخوش ديارنه بوو پى ي ووت :

__ كۆلن زور تووره يه جيونكه تۇ نه چوويت چاوت يىي بكه وويت .

__ ماري ههستي به تووره بوون كرد . كۆليني خوش دمويست . به لام وه كو باخچه كه يان

دىكون گرنگ نه بوو . به لام چوو بۇ بينيني . كۆلن له جيگه ي نووستنه كه دا بوو لى ي

پرسى : __ بۇچى نه هاتيت ؟ به سارديه وه ماري ووتى :

__ له باخچه كه دابووم له گه ل دىكون . كۆلن به تووره يه وه ووتى :

__ نه و كوره نايه ته وه بۇ ئيره جاريكى تر .

__ كه واته منىش يىكى تر نايه وه بۇ ئيره ؟

__ ئۇو . باشه ومروه .

__ نه خير نايه مه وه ؟

__ تۇ كچىكى بى به زميت ؟ من نه خوشم دمرم ؟

__ نه خير تۇ نامريت ؟ كۆلن ههستا كه گوى ي له وه بوو هاواري كرد

__ تۇ دمزانيت ؟

__ نه خير تۇ كورپىي گه مردهيت . كۆلن كتيبيكى تى گرت و هاواري كرد .

__ بچۆره دمروه ئيره ؟ نيستا به راستى ماري ههستي به تووره بوون كرد .

__ نيستا نه رۇم ناگه رينه وه .

__ راي كرده دمروه ي ژورمه كه . كه گه پايه وه بۇ ژورمه كه ي خوى له سه رميزه كه چهند
كتيبيكى دوزيه وه . له به ريز كرافيته وه بوو . چهند كتيبيكى وينه و دوو كتيب دمباره ي

__ باخچه بوون . __ نه وه دسوزى به ريز كرافيته . منى بير كه وتوه ته وه .

__ دهست به جى ههستي به دنخوشى كرد . پاشان كۆليني ومبير هاته وه : ووتى :

__ نه و ا دمزانى پشت كوم دهبى . زور نيگه رانه . رهنگه سه بينى بچم و بييينم .

'Yes!' cried Mary. 'I think he will too. I'll tell him about our garden. I don't think he'll tell anybody.'

The two children worked in the garden all morning. Then Mary went into the house for lunch.

'Colin wants to see you,' Martha told her.

'I'll see him later this afternoon,' answered Mary.

'He'll be angry with you,' Martha said.

But Mary ran outside. 'Dickon's waiting for me,' she cried.

It was early evening when she came back inside. Martha did not look happy. 'Colin's very angry because you didn't go to see him,' she said.

Mary felt cross. She liked Colin, but he was not as important as the garden or Dickon. But she went to see him.

He was in bed. 'Why didn't you come?' he asked.

'I was in the garden with Dickon,' Mary said coldly.

'That boy isn't going to come here again,' Colin said angrily.

'Then I won't come here again!' Mary cried.

'Oh yes, you will!'

'No, I won't!'

'You unkind girl! I'm ill and I'm going to die!'

'No, you're not!' cried Mary.

Colin sat up when he heard that. 'You know I am!' he cried.

'No you're not, you stupid boy!' shouted Mary.

Colin threw a book at her. 'Get out of here!' he cried.

Now Mary felt really angry. 'I'm going and I'm not coming back!' she cried.

She ran out of the room. When she got back to her bedroom, she found some books on the table. They were from Mr Craven. There were some picture books and two books about gardens.

'That's kind of Mr Craven,' she thought. 'He remembered me.' She suddenly felt happy. Then she remembered Colin. 'He thinks he's going to be a hunchback,' she thought. 'He's very unhappy. Perhaps I *will* go and see him tomorrow.'

The two children worked in the garden all morning.

مارى زۆر ھىلاك بوو . بۇيە زوو چوو بۇ نووستن ، بەلام ئە نيوە شەو دا لە خەوھستا ووتى ؛
__ نەو دەنگە دەنگە چى يە ؟ پاشان تى گەشت :

__ نەوە كۆلینە بەراستی بە دەنگى بەرز دەگری . ماری ھەستی بە توورە بوون کرد ئە دنى
خویدا گووتى ؛ __ کەس ناتوانیت بیوەستینی ؟ ماری ھاتە ژوورەکە یەو ھاواری کرد .

__ نۆو ماری نەوە كۆلینە کەس ناتوانیت ھىچى لەگەندا بکات . توى خوش دەوى
نەتوانیت بیت قەسى لەگەندا بکەیت؟

مارى راي کرد بۇ ژوورەکەى كۆلین . دەرگاگەى کردموە و راي کرد بۇلای جینگەى نوستەنە کە .
ھاواری کرد

__ بوستە (رەقم لیتە) بۇچى نامریت ؟ تۆشتىكى گەمژەیت !

__ ناتوانم بووەستم (ناتوانم)

مارى ھاواری کرد :

__ بەئى ناتوانیت بووەستیت .

__ من پشت كۆم دەرەچم . من دزمانم ھەست بە پشتم دەكەم و جياوازه .

__ گەمژە مەبە (پشانى بدە .

__ زۆر چاگە دەبیت .)

پشتى پيشانى ماری دا . كچهكە بەووریا یەو ھەبىرى کرد . پشتى زەعیف و لاواز بوو ،

بەلام ھىچ نەبوو . ماری بەدەنگىكى بەرز ووتى :

__ تۆ پشت كۆم نابیت . پشتى تۆ ھەرەك پشتى من باشە . كۆلین بە لاوازییەو پینكەنى .

__ بەراست ؟ بەراست زۆر باشە ؟

بەئى كۆلین رووى کردە ماری ئى ی پرسى :

__ تۆ بیت وایە . بژیم ؟

__ بەئى . بەلام پینویستە بچیتە دەرەو و رابكەیت و یاری بکەیت ، كۆلین . پاشان باش

دەبیت . كۆرەكە بە ھىمنى یەو ووتى :

__ كەواتە لەگەل ماری دەچمە دەرەو . یەكسەر ھەستی بە خوشحالى کرد .

__ من زۆر باشم (من زۆر باشم) ماری پى ووت :

__ ئیستا بنوو . جەزەمكەیت گۆرانیت بۇ بلیم .

بەئى .

مارى دەستی گرت و گۆرانى بۇ گووت . كۆلین نووست .

She was tired, so she went to bed early. But in the middle of the night, she woke up. 'What's that noise?' she thought. Then she understood. 'It's Colin. He's crying really loudly.' She felt angry. 'Can't somebody stop him?' she thought.

Martha came into her room. 'Oh Mary!' she cried. 'It's Colin. Nobody can do anything with him. He likes you. Can you come and talk to him?'

Mary ran to Colin's room. She opened the door and ran to the bed. 'Stop it!' she shouted. 'I hate you! Everybody hates you! Why don't you die, you stupid thing!'

'I can't stop!' Colin cried. 'I can't!'

'Yes, you can,' shouted Mary.

'I'm going to be a hunchback!' Colin cried. 'I know I am! I felt my back and it's different.'

'Don't be stupid! Show it to me.'

'All right. You'll see!' Colin cried. He showed Mary his back. The girl looked at it carefully. His back was thin and weak but there was nothing wrong with it.

'You're not going to be a hunchback,' said Mary loudly. 'Your back is as good as mine.'

Colin smiled weakly. 'Really? Is it really all right?'

'Yes!'

Colin turned to Martha. 'Do you think I'll live?' he asked.

'Yes!' said Martha. 'But you have to go outside. You have to run and play, Colin. Then you'll be fine.'

'Then I'll go with Marv,' the boy said quietly. He felt happy suddenly. 'I'm all right!' he thought. 'I'm all right!'

'Now sleep,' said Mary. 'Would you like me to sing to you?'

'Yes,' he said.

Mary took his hand and sang to him. Colin slept.

12 (ماری نھینی یەكە بە كۆلین دەئیت)

سبەى بەیانی كە ماری لە خەوو ھەستا رۆژئىكى خۆش بوو . وویستی بچیتە دەرموه ، بە لام چوو بۆ ژوورەكەى كۆلین . ووتى :

__ ھاتیت ؟

كۆلین زۆر ھیلاك دیاربوو . ماری دانیشت و ھەردوکیان باسى دیکۆن و گیاندارو بانندەکانیان کرد . كۆلین ئىنى پرسى :-

__ بە راستى دیکۆن دەتوانى لە گەل گیاندارەکاندا ھسە بکات .

__ پىنم وایە دەتوانى . ئەو دەئى ھەموكەس دەتوانى بە لام پىنویستە سەرەتا بییت بە ھاوڕى لە گەل گیاندارەکاندا .

__ ھەز دەكەم ھاوڕىم ھەبییت ، بە لام خەلكم خۆش ناویت .

__ تۆ منت خۆش ناویت ؟

__ بە ئى خۆشم ناویت .

بین و بیزمرستاف ئەئى كە من و ئەو لە یەك دەچىن ، ئىمە زۆر لە گەل خەلكیدا روخۆش نین ، رەنگە تۆش واییت . ماری بۆ خۆلەكێك بىرى كردموه ووتى :-

__ ئىستا من روخۆش تۆم . كۆلین بە ھىمنیەوھ ووتى :-

__ ماری من دوئى زۆرى بەزى بووم لە گەل دیکۆن و داواى ئىبوردن ئەكەم رەقم ئىنى بوو لە بەر ئەوئى تۆ خۆشت وىست . بە لام من ھەئە بووم ، دەموئى چاوم پىنى بکەویت .

__ باشە ، لە بەر ئەوئى ئەو دىھەویت چاوى بە تۆ بکەویت ، رەنگە بتوانى بییت و سبەىنى چاوى بییت بکەویت . ماری دەستى كۆلینى گرت و لە سەرخۆ پى ووت :

__ كۆلین بە نىياز : ئىنى یەكت پى بلىم . تكایە بەكەس مەئى .

__ نا نا ، بەكەس نا ئىم . ماری بە ھىمنى ووتى :

__ گوئى بگرە . دەرگای باخچە نھینی یەكەم دۆزى یەوھ _ ھەرودھا كلیلەكەشم دۆزىەوھ .

__ ئوو ماری ؟ ئەتوانم ببینم ؟ دەمبەیت بۆ ئەوئى ؟

__ بەئى . دیکۆن پال بە كورسیە كەتەوھ دەئیت .

ماری بۆ كاتئىكى درىژ باسى باخچە نھینی یەكەى بۆ کرد . داوى ئەو رۆژە دكتورەكەى كۆلین لە گەل خاتوو میدلوكدا سەردانىان کرد . پىنى ووت :

__ تۆ دوئى شەو نە خۆش بوویت كۆرى خۆم .

__ بەئى ، بە لام ئىستا باشتەرم . بە نىيازم بچم بۆ دەرموه و باخچەكان ببینم .

Chapter 12 Mary Tells Colin the Secret

It was a lovely day when Mary woke the next morning. She wanted to go outside, but she went to Colin's room.

'You came!' he cried. He looked very tired. Mary sat down and they talked about Dickon and his animals and birds.

'Can Dickon really talk to animals?' Colin asked.

'I think he can,' Mary answered. 'He says everybody can. But you have to be friends with the animals first.'

'I'd like to have friends,' Colin said sadly. 'But I don't like people.'

'Don't you like me?' Mary asked him.

'Yes, I do,' Colin answered.

'Ben Weatherstaff says that he and I are the same. We're not very nice to people. Perhaps you're the same,' said Mary. She thought for a minute. 'But I think I'm nicer now.'

'Mary,' Colin said quietly, 'I was unkind about Dickon yesterday and I'm sorry. I hated him because you liked him. But I was wrong. I want to meet him.'

'Good,' Mary answered, 'because he wants to meet you. Perhaps he can come and see you tomorrow.' She took Colin's hands. 'Colin,' she said slowly, 'I'm going to tell you a secret. Please don't tell anybody.'

'No, no, I won't,' Colin answered.

'Listen. I found the door to the secret garden – and I found the key too,' Mary said quietly.

'Oh Mary! Can I see it? Will you take me there?'

'Yes,' answered Mary. 'And Dickon will push your wheelchair.' She talked to him about the secret garden for a long time.

Later that day, Colin's doctor visited him with Mrs Medlock. 'So you were ill last night, my boy,' he said.

'Yes, but I'm better now,' Colin answered. 'I'm going to go outside and see the gardens.'

دكتورەكە دلخۇش ديار نەبوو ووتى :

__ ووربابە .

__ ماری بەنیازە لەگە ئەمدا بێت و دیکۆن پان بە کورسیە پینچکە دارە کە مەووە دەنیت .

__ نۆو دیکۆن . لەگە ئە دیکۆندا باش بە . لەگە ئە خاتوو میدلۆک ژوورەکی بە جی هیشت .

خاتوو میدلۆک بە دکتۆرەکی ووت :

__ (سۆزان ساوهرسی) م بینی . دایکی مازسا هەفتە ی رابردوو . باسی ماری و کۆلینم بۆ

کرد و سۆزان ووتی : __ منالەکان پینویستە لەگە ئە منالەکانی تر دابن . ماری بۆ کۆلین

باش دەبی . رەنگە راست بکات .

__ بەئێ ، رەنگە راست بکات . ئەو شەو کۆلین بە باشی نووست . سبە ی بەیانی ماری

رایکرد بۆ ژوورەکی بە سەر سورمانەووە هاواری کرد :

__ دیکۆن دیت !

دەرگا کە کرایەووە و دیکۆن هاتە ژوورەووە بانئەدەیک لەسەر قۆلی بوو . کۆلین دەمی

داچەقاند : ئەووە لەسەر قۆلی من دادەنیشیت ؟ دیکۆن پینکەنی ووتی :

__ تۆ پینویستە بییت بە هاواری لەگە ئەیدا . هەردوو کورەکی بە دیرزایی ئەو بەیانییە

قسەیان کرد . سەیری وینە ی رۆووەک و گۆنەکانیان کرد . دیکۆن ووتی :

__ ئەم گۆلانە لە باخچە نەیننی یەکە دان . ئەمانەش .

__ بەنیازم بیان بینم . دیکۆن پینکەنی .

13 (کۆلین باخچە نەیننی یەکە دەبینی)

رۆژی دوا ی تر خۆر هەتاو بوو ، گەرم بوو . کۆلین قسە ی بۆ خاتوو میدلۆک کرد :

__ من دەچمە دەر نامەیت کەس ئە باخچەکاندا ببینم .

__ بەئێ گەرەم .

خزمە تکارێک کۆلیننی برد بۆ قاتی خوارمۆوە و لەسەر کورسیە پینچکە دارەکی داینا ئە

دەرمۆی خانۆکە .

کۆلین پێ ی ووت :

__ نیستا دەتوانیت برونیت .

خزمە تکارەکی گەراپەووە بۆ ژوورەووە . دیکۆن پانی بە کورسیەکەووە ناو ماری بە دواياندا

رۆشت . کەسیان ئە باخچەکاندا نەدی . بەلام پینش ئەووە ی بچن بۆ ناو باخچە نەیننی

یەکە ، ماوہیەکی زۆر بیاسەیان کرد . ماری ووتی :

The doctor did not look happy. 'Be careful,' he said.

'Mary's going to come with me,' said Colin. 'And Dickon will push my wheelchair.'

'Oh, Dickon!' said the doctor. 'You'll be all right with Dickon.'

He left the room with Mrs Medlock. 'I saw Susan Sowerby, Dickon's mother, last week,' Mrs Medlock said. 'I told her about Mary and Colin. Susan said, "Children have to be with other children. Mary will be good for Colin." Perhaps she's right.'

'Yes, perhaps she is right,' said the doctor.

Colin slept well that night. The next morning Mary ran into the room. 'Dickon's coming!' she cried excitedly.

The door opened and Dickon came in. There was a bird on his arm. Colin's mouth fell open.

'Will it sit on my arm?' cried Colin.

Dickon laughed. 'You have to be friends with it,' he said.

The two boys talked all morning. They looked at pictures of plants and flowers.

'These flowers are in the secret garden,' Dickon said. 'And these.'

'I'm going to see them!' cried Colin. Dickon smiled.

Chapter 13 Colin Sees the Secret Garden

The next day was sunny and warm. Colin spoke to Mrs Medlock. 'I'm going outside. I don't want to see anybody in the gardens.'

'Yes, sir,' Mrs Medlock answered.

A servant carried Colin downstairs and put him in his wheelchair outside the house.

'You can go now,' Colin said.

The servant went back inside. Dickon pushed Colin's wheelchair, and Mary walked next to them. They saw nobody in the gardens. But they walked round for a long time before they went into the secret garden.

_ نەمە _ نەمە دەرگاگە يە ؟ دیکۆن بە خیرایی پال بە کورسیه که وه بنی بو ژوورموه ؟
 له ناو باخچه که دا کۆلین چاوی گیراو بو چەند خوله کینگ هیچی نه گووت .
 نیستا هه موو شتەکان سه وزن و له هه موو لایه کیه وه گوئی لی بوو . خۆزه که له سه رده م و
 چاوه باریکه که ی کۆلین زۆر گه رم بوو . هاواری کرد :
 _ ئوو . جوانه ؟ باشت ده بم ؟ نه و پاش نیوه پرویه کۆلین پی کەنی و قسه ی کرد . ههستی
 به باشت بوون ده کرد . دیکۆن و ماری به خاکه نازه کانیان کاریان ده کرد و کۆلین له
 ژێرداریکی میوه دا دانیشت بوو له سه ر کورسیه پینچه که داره که ی . له ناکاو کۆلین ووتی :
 _ نه و داره ی نه و ی زۆر داریکی به ته مه نه .
 دیکۆن به هیمنی یه وه ووتی :
 _ به ئی . نه یوو یست باسی بکات . له ناکاو بولبوله که هه ئفری بو ناو باخچه که . دیکۆن
 هاواری کرد :
 _ سه یرکه ن بولبوله که له ویه .
 _ له کوی کۆلین سه ری هه ئبری و بانده که ی به دی کرد . پاشان دهستی کرد به پینکه نین
 دره خته که ی له بیر چومه . ماری سه یری بولبوله که ی کردو بیری که وته وه ؛
 _ جادوو له م باخ _ ه دا هه یه . نه زانم لی یه تی . جادوو ه که بولبوله که ی نارد . کۆلین
 نیستا بیر له داره که ناکاته وه . کۆلین ووتی :
 _ به نیازم هه موو روژیک بینم بو ئیره .
 دیکۆن ووتی :
 _ به ئی ، تو قاجت هه یه ، پینو یسته به هینز تریان بکه یت . کۆلین پینکه نی ، ماری
 بیر کرده وه :
 _ بینم وایه دیکۆن جادوو ده کات . به نیازم جادوو له کۆلین بکات و کۆلین باشت ده بیئت .
 نزیکي ئیواره بوو باخچه که هیمن و بی دنگ بوو له ناکاو کۆلین هاواری کرد :
 _ نه و پیاوه کی یه ؟
 ماری و دیکۆن ناوڕیان دایه وه بین ویزمر ستاه ی لی بوو . سه ریان له سه ر دیواره که وه به دی
 کرد پیاوه پیره که زۆر توره دیار بوو . نه یتوانی کۆلین و دیکۆن به دی بکات ، ته نها ماری
 قیژاندى ؛ _ چۆن هاتیه ته ناو باخچه که وه ، تو کچیکی خراپی ؟
 _ بولبوله که دەرگاگە ی پيشاندام . کۆلین به دیکۆنی ووت :
 _ بم به بو نه و ی .

'This – this is the door! Push the wheelchair inside quickly, Dickon!' Mary cried.

Inside the garden, Colin looked round and said nothing for some minutes. Everything was green now and there were flowers everywhere. The sun was warm on Colin's thin face. 'Oh,' he cried, 'it's beautiful! I'm going to get well!'

That afternoon, Colin laughed and talked. He began to feel better. Dickon and Mary worked with their spades, and Colin sat under a fruit tree in his wheelchair.

'That's a very old tree over there,' Colin said suddenly.

'Yes,' said Dickon quietly. He did not want to talk about it. Suddenly the robin flew into the garden. 'Look, there's the robin!' Dickon cried.

'Where?' asked Colin. He looked up and saw the little bird. Then he laughed and forgot about the tree.

Mary looked at the robin and thought, 'There's magic in this garden. I know there is. The magic sent the robin. Colin won't think about the tree now.'

'I'm going to come here every day,' Colin said.

'Yes,' said Dickon. 'In a short time, you'll walk and use a spade too.'

'Walk!' said Colin. 'Use a spade! Will I?'

'Yes,' said Dickon. 'You've got legs. You have to make them strong.'

Colin smiled. Mary thought, 'I think Dickon makes magic. He's going to make magic for Colin, and Colin will get better.'

It was nearly evening and the garden was very quiet. Suddenly Colin cried, 'Who's that man?'

Mary and Dickon turned round and there was Ben Weatherstaff. They could see his head over the top of the wall. The old man looked very angry. He could not see Colin and Dickon, only Mary.

'How did you get into the garden, you bad girl?' he shouted.

'The robin showed me the door,' Mary answered.

'Take me there,' Colin said to Dickon.

دیکون کورسیه پینچکه دارمکهی نزیکت خستهوه له بین . کاتیک که بین کولینی بیینی دهم،
کرایهوه . کولین لی ی پرسى :

__ من دهناسیت ؟ بین به هواشی ولامی دایهوه :

__ بهئی تو کورپی بهرینز (کرافیت) یت ، چون هاتیته نیره ؟ تو پشت کومیت ؟

کولین به دهنگیکی بهرز ووتی : __ من پشت کوم نیم (ماری قیژاندى :

__ نه خیر نه و پشت کوم نی یه . من پشتی نهوم بیینی و زور باشه .

کولین به دیکونی ووت :

__ یارمه تیم بده نه مهویت ههستم . دیکون قولی گرت و کورپکه له سر خو ههستایه

سهرپی . زهعیف دنا،وو ، به لام زور دریز ووتی :

__ نیستا __ سهیرم بجه بین (من پشت کومم ؟

بؤ خوله کیك بین نه یتوانی قسه بکات پاشان ووتی :

__ نه خیر ، تو پشت کوم نیت ، تو زور زهعیفیت ، به لام تو باشیت .

کولین هاواری کرد :

__ و مره بؤ ناو باخه که . ماری دمرگاکهی کردوه . بین له سر دیواره که دابهزی . کولین

ووتی : __ دیکون مهویت بجه سر نه و داره .

به دهستی قولی دیکونی گرت و له سر خو چوو سهرداره که . که بین له دمرگاکه هاته

ژورموه کولین ووتی :

__ سهیرکه (من پشت کومم ؟

__ نه خیر تو پشت کوم نیت .

__ کوی بگره () خچه یه نهینی یه . لای که س باسی مه که . تو دهتوانی ههندی کات

بیئت و یارمه تیمم بدهیت . __ سوپاست نه کهم . بین پی که نی .

14 (جادووه که له باخچه که دا)

کاتی که کولین گه رایهوه بؤ خانووه که . دکتوره کهی سهردانی کرد پی ی ووت :

__ ماوهی کی زوریشه له دمرموهیت .

__ به لام من هیلاک نیم . من ههست به باشتر بوون نه کهم و سبهینی به نیازم هه موو

بوژه که له دمرموه بمینمهوه .

دکتوره که نه مهی پی باش نه بوو ، پاشان ژورمه کهی به جی هیشت . ماری ووتی :

__ نوو تو زور له گه ن دکتوره که تدا باش نیت .

Dickon pushed the wheelchair nearer Ben Weatherstaff. When Ben saw Colin, his mouth fell open.

'Do you know me?' Colin asked him.

'Yes, you're Mr Craven's son,' Ben answered slowly. 'How did you get in here? You're a hunchback!'

'I'm not a hunchback!' Colin said loudly.

'No, he's not!' Mary shouted. 'I saw his back and it's fine.'

'Help me, I want to stand,' Colin said to Dickon. Dickon took Colin's arm, and slowly the boy stood up. He looked thin but very tall. 'Now – look at me, Ben Weatherstaff!' he cried. 'Am I a hunchback?'

For a minute Ben could not speak. Then he said, 'No, you're not a hunchback. You're very thin, but you're fine.'

'Come into the garden,' Colin cried. 'Mary will open the door.'

'Yes, sir,' said Ben, and he climbed down from the wall.

'Dickon!' Colin said. 'I'm going to walk to that tree.' With his hand on Dickon's arm, the boy walked slowly to the tree. When Ben came through the door, Colin cried, 'Look! Am I a hunchback?'

'No, you're not,' the old man said again.

'Listen!' the boy said. 'This garden's a secret. Don't tell anybody about it. You can come sometimes and help.'

'Thank you,' Ben Weatherstaff said, and he smiled.

Chapter 14 The Magic in the Garden

When Colin went back into the house, his doctor visited him.

'You were outside too long,' he said.

'But I'm not tired,' answered Colin. 'I feel better and tomorrow I'm going to stay outside all day.'

The doctor did not look happy about this.

After he left the room, Mary said, 'You aren't very nice to your doctor.'

كۆلۈن بېرى لەمە كىردەو . ووتى :

__ تۇ راست دەكەيت . من زۇر بى بەزەيم لەگەن خەنگدا . ھەول دەدەم باشتر بە .

__ باشە . باخچەكە يارمەتت ئەدات . پىنم وايە جادوو لە باخچەكە دايە . تۇ خوشحال دەبىت لەوى و فىر دەبىت دىسوز بىت .

ئەو بە ھاروو ھاوينە بە راستى جادوو لە باخچەكە دا بو . زۇر زۇر جوان گەشەى دەکرد . گۆلى رەنگاۋ رەنگى تيا بوو ھەرۋەھا گۆلە باخەكانىش بە ھەموولايە كدا سەر كەوتبوون . بىن بە كۆلىنى ووت :

__ دايكت ئەو گولانەى خوش دەويست .

مناھەكان ھەموو رۇژىك بە زوۋى دەچوون بۇ باخچەكە . دىكۇن ھەمىشە گياندار و بانئەدەكانى دەھىنا و مناھەكان يارىان لەگەندا دەکردن . كۆلۈن بە ھىز تر و دىخوش تر دەبوو . رۇژىكىان خاكە نازىكى ھەنگرت و دەستى كرد بو كىلان . تەنھا بۇ پىنچ خولەك كارى دەکرد ، بە لام ھەرىكە لە رۇژەكانى تر ماۋەيەكى درىژ تر كارى دەکرد . پاش نىومرۇيەك بە ناۋ باخچەكە دا دەگەرا دىكۇن و مارى لە پىنشەو دەروشتن و بولبولەكە لەسەر دارىك گۇرانى دەگوت .

كۆلۈن ھاۋارى كرد

__ جادووئەكە بە ھىزتر دەكات . بە نىياز نىم بە دكتورەكەم نىم ، كاتىك پىى دەنىم

بەراستى بتوانم بە باشى رابكەم و كەباۋكەم ھاتەو دەچم بۇ ژوورەكەى ، دەنىم :

__ ئەوئەتا من ، من زۇر باشم و دەبم بە پىاۋىكى دىخوش و بە ھىز .

مارى پىى كەنى و ھاۋارى كرد : __ ناتوانم چاۋمېروان بكەم ؟

تەنھا كىشەيە ! __ وو . لەبەر ئەۋەى كۆلۈن ھەمىشە لە دەردوۋە بوو ، ھەمىشە بىرسى بوو . بە مارى گوت :

__ نىستا زۇر دەخۇم . خىزمەتكارەكان دەزانن من باشتر دەبم .

دىكۇن باسى باخچە نەينى يەكە و كۆلىنى بۇ دايكى كرد . دايكى زۇر خوشحال بوو

پىرسىارىكى زۇرى كرد . دىكۇن باسى كىشەى كۆلىنى لەگەن خوراكا بۇ كرد .

Colin thought about this. 'You're right,' he said. 'I can be very unkind to people. I'll try to be nicer.'

'Good,' said Mary. 'The garden will help you. I think there's magic in the garden. You'll be happy there and you'll learn to be kind.'

That spring and summer there really was magic in the garden. It grew more and more beautiful. There were flowers of all colours and the roses climbed everywhere.

'Your mother loved those flowers,' Ben Wetherstaff told Colin.

The children went to the garden nearly every day. Dickon often brought his animals and birds, and the children played with them. Colin grew stronger and happier. One day he took a spade and he started to dig. He only worked for five minutes. But each day he worked for a longer time. One afternoon he walked round the garden. Dickon and Mary walked next to him and the robin sang in a tree.

'The magic is making me strong!' Colin cried. 'I'm not going to tell the doctor,' he said. 'I'll only tell him when I can run really well. And when my father comes home, I'll walk into his room. I'll say, "Here I am. I'm very well and I'm going to be a strong, happy man."''

Mary laughed. 'I can't wait!' she cried.

There was only one problem. Because Colin was often outside, he was always hungry.

'I'm eating more now,' he told Mary. 'The servants will know I'm getting better.'

Dickon told his mother about the secret garden and Colin. She was very interested and asked a lot of questions. He told her about Colin's problem with food.

خاتوو ساومرېي پېنگه نى ووتى :

__ بېرەكە يەكەم ھەيە ، كۆلېن و مارى دەتوانن پارەم بەدەنى ، نەو كات خواردنت دەدەمى بۇ
نەوان . بېرەكە يەكەم سەرسوور ھېنە رېوو . پۇژاننى تر دېكۆن بە سەموون و كېك و شېرموۋ

دەھات خواردەنكە باش بوۋ ھەموويان دەخوارد . دواي نەو ھە كۆلېن نە يەدەويست خواردەن زور
بخوات نە خانوو ەكە . دكتور ەكەي نەي دەتوانى تى بگات نەودبە خاتوو مېلۇكى گوت :

__ سەيرە ، كۆرەكە خواردن ناخوات ، بەلام قەلەوتر دەبى ! پاشان بە كۆلېنى ووت :

__ تۇ زۇ : بەھىز تر ديارىت . باوكت زور خوشحال دەبى كاتىك كە گوينى لەمە بىت .

__ نا ، پىي مەنى ! جارېكى تر نە خوش دەكەومەوۋ ! دەست بەجى دكتور ەكە ووتى :

__ زور چاكە نېمە پىي نالېن .

__ كاتىك كە بەجىي ھىشت ، كۆلېن سەيرى و نەكەي داىكىي كرد . بە مارى ووت :

__ بېشتەر ھەرگىز نەم دەوويست سەيرى و نەكەي بكەم ، بەلام نېستا ھەز دەكەم ،

__ و ابزانم دەيەوئىت من دلخوش بم . مارى سەيرى و نەكەي كردو ووتى :

__ بەئى و ابزانم دەيەوئىت دلخوش بىت .

__ بەدائىيەكەيان ھەرسى مئانەكە و بېن لە باخچە نەينى يەكە دا بوون . نە ناكاو دەرگاگە

__ كرايەوۋ . ژئىكىي . خوش لەوى وەستابوو پېنگە نى بۇ مئانەكان . كۆلېن ووتى :

__ نەوۋ كىي يە ؟ دېكۆن بەسەر چىمەنەكەدا راي كرد و ھاوارى كرد :

__ نەوۋ دايەيە ! تۇ وىستت چاوت پىي بكەوئىت ، لە بەر نەوۋ باسى باخچە نەينى يەكەم

__ بۇ كرد . كۆلېن چوودەلاي خاتوو ساومرېي ووتى :

__ چوئىت خاتوو ساومرېي ؟

__ چاوەكانى كۆلېن : گەورە بوون لە رووخسارىدا .

__ نۇۋ كورى نازىر :

__ تۇ بىت وايە باوكم منى خوش بوئىت ؟ من نېستا بەھىز تر و باشترم ، بەلام رەنگە منى

__ خوش نەوئىت .

__ بىي شومان . رووى كرده مارى و پىي ووت :

__ تۇ كچىكى جوانىت مارى .

__ مارى پېنگە نى مئانەكان خاتوو ساومرېيان بەناو باخچەكەدا گىرا . كۆلېن و مارى داىكىي

__ دېكۆنېيان نەدەناسى ، بەلام خوشيان دەويست . خواردنى پىي بوو .

Mrs Sowerby laughed. 'I've got an idea,' she said. 'Colin and Mary can give me money. Then I'll give you food for them.'

It was a wonderful idea. Each day Dickon came with bread, cake and milk. The food was good and they all ate it. After that, Colin did not want to eat much in the house.

His doctor could not understand it. 'It's strange,' he said to Mrs Medlock. 'The boy isn't eating, but he's getting fatter!'

'You're looking much stronger', he said to Colin. 'Your father will be very happy when he hears about this,' said the doctor.

'No, don't tell him!' cried Colin. 'I'll get ill again!'

'All right,' said the doctor quickly. 'We won't tell him.'

When he left, Colin looked at the picture of his mother.

'I never wanted to look at her picture before,' he told Mary. 'But now I like it. I think she wants me to be happy.'

Mary looked at the picture. 'Yes, I think she does.'

The three children and Ben were in the secret garden one morning, when suddenly the door opened. A woman with a very kind face stood there. She smiled at the children.

'Who is it?' Colin cried.

Dickon ran across the grass.

'It's mother!' he shouted. 'You wanted to meet her, so I told her about the secret garden.'

Colin went to Mrs Sowerby. 'Hello, Mrs Sowerby,' he said. His eyes were very big in his face.

'Oh, dear boy!' Mrs Sowerby said.

'Do you think my father will like me?' Colin asked her. 'I'm strong and well now, but perhaps he won't like me.'

'Of course he will,' Mrs Sowerby answered. She turned to Mary. 'You're a pretty girl, Mary,' she said. Mary laughed.

The children took Mrs Sowerby round the garden. Colin and Mary did not know Dickon's mother, but they loved her. She had

له ژیر دارمکاندا دانیشتن و خواردیان . منانهکان باسی جادووهکه یان بو کرد له ناو
باخچه که دا .

_ بی گومان لیره جادووی نییه ، به لام ناوینکی جیاوازم پی یه بو نه مه . بومن ، نهوهیه
گیا و دار و گولنه کانی . شته سهوزهکان _ ژیانه !

له کوتایی به یانی یه کی خوشدا . کولین به هیمنی یه وه ووتی ؛

_ تو بیت وایه که ی باوکم دهگه زیته وه بو مانه وه ، خاتوو ساومرپی ؛
پنم وانیه زور بخایه نیت ، کولین .

کولین به چاوینکی پر خوشه و ویستی یه وه سهیری کرد پنی ووت ؛
_ چه ز دهگم تو بیت به دایکی من .

خاتوو ساومرپی له باوهشی کرد و ووتی ؛

_ دایکت لیره یه . من دزمانم و باوکت دهگه ریته وه بولات .

15 (له باخچه که دا)

کاتیک که تو بیر له دلتهنگی یان شته بی یه زهیه بی یه کان دهگه یته وه ، بو تو خراپه .

له هندستان ماری خه لکی خوش نه دموست _ هیچ شتیکی خوش نه دموست ! بویه

نه خوش و بیتاژ بوو . پاشان هات بو (یورك شیر) . له وی بیری له باخچه نهینی

یه کان و بولبوله که و دیکون و زه لکاوه که دهگه دموه . نیستا کچیکی جوان بوو . بو خوش
تر و دل خوش تر بوو .

کولین به هه مان شیوه بوو . پیش نه وی چاوی به ماری بکه ویت ، ته نها بیری له پشتی
دهگه دموه .

به لام نیستا ب : ناوری نوی کانی و باخچه نهینی یه که دهکاته وه ، ههروه ها بیر له
شته خوشه کان دهکاته وه . بویه که سیک دله خوش بوو .

باوکی کولین (نارچیبالد کرافیت) به دیزایی به هار و هاوین له مان نه بوو . سهردانی
جوانترین شونینی کرد له نه وروو پا . هیچ کاتیک یارمه تی نه دا . ته نها بیری له ژنه

مردوه که ی دهگه دموه .

بوژیکیان له دهشته کانی نووسترالیا بوو . هیلاک بوو و له سهر چیمه نه که دانیشت . له

هه موو لایه کیه وه گونی لی بوو و زور هیمن و بی دنگ بوو . بو ماویدیه کی زور دریز له

گونه کان راما هه موو شته کان هیمن تر و هیمن تر بوو . بیری کردموه ؛

_ شتیکم به سهردیت . چی یه ؟ ههست نه که م _ ههست نه که م جارینکی تر دلخوشم !

food. They sat down under the trees and ate. The children told her about the magic in the garden.

'Of course there's magic here,' said Mrs Sowerby. 'But I have a different name for it. For me, it's plants and trees and flowers. It's green things – it's life!'

At the end of a happy morning, Colin said quietly, 'When do you think my father will come home, Mrs Sowerby?'

'I don't think it will be long, Colin,' she answered.

Colin looked at her with love in his eyes. 'I'd like you to be my mother,' he said.

Mrs Sowerby took him in her arms. 'Your mother's here. I know she is,' she said. 'And your father will come back to you.'

Chapter 15 In the Garden

When you think sad or unkind things, it is bad for you. In India, Mary did not like people – she did not like anything! So she was ill and cross. Then she came to Yorkshire. There she thought about secret gardens and robins, about Dickon and the moor. She was a pretty child now, and she was nicer and happier.

It was the same with Colin. Before he met Mary, he thought only about his back. But now he thought about his new friends and the secret garden. He thought about happy things and so he was a happy person.

Colin's father, Archibald Craven, was away all spring and summer. He visited the most beautiful places in Europe. Nothing helped him. He thought only of his dead wife.

One day, he was in the Austrian mountains. He was tired and he sat down on the grass. There were blue flowers everywhere and it was very quiet. He looked at the flowers for a long, long time. Everything got quieter and quieter. 'Something is happening to me,' he thought. 'What is it? I feel – I feel happy again!'

نهو شهوه بو ماوهيهكي دريژ نووست له خهويدا گوئى له دهنگى ژنه مردوه كهى بوو

دديگوت : _ نارچى ، نارچى !

_ له كوئى نازيزه كه م ؟

كه به يانى له خه وهستا ، بوژيكي جوان بوو بيري ددكردهوه

_ له باخچه كه دا . دديگوت ((له باخچه كه دا)) به لام من كليله كه م فرندا !

خزمه تكارنك هات نامه يه كى پى بوو له (سوزان ساومرې) يه وه هاتبوو نوسيبووى :

_ تكياه ودمروه بو ماله وه به ريز كرافيت . زور گرنگه خيزانه كه ت هه زده كه ت تو

نه گه رپته وه بو ماله وه . به ريز كرافيت به ووريبايى يه وه نامه كهى خويندوه .

_ ددگه رپمه وه نه مرؤ نيزه به جى ديلم .

له گه شته كه دا بهرمو يورك شير بيري له كوئين ددكردهوه :

_ من باوكيكي خراپم . كوره كه م ده سال دهبيت ، به لام دره نكيشه ؟ نه توانم يارمه تى

بدم ؟ كاتيك كه گه يشته ماله وه خاتوو ميدلوك هات بو بينينى . يه كه م پرسيار نه وه

بوو : _ كوئين چونه ؟

به هينواشى خاتوو ميدلوك وه لامى دا يه وه :

_ نهو ((نهو جى ! اياه)) . زور سهيره . قه نهو تره ، به لام خواردن زور ناخوات . به

كورسيه كهى هه موو بوژيك ده چيته دمرمه بو ناو باخچه كان . خاتوو ماري و كوره كهى

سوزان ساومرې ده يه ن .

_ نيستا له كوئى يه ؟

_ گه ورم له باخچه كه دا يه . نهو هه ميشه له باخچه كه دا يه . خاتوو ميدلوك ژووره كهى

به جى هيشت و ... : كرافيت جاريكى تر و جاريكى تر و وشه كانى دووباره كرده وه :

_ له باخچه كه . : چووه دمرمه بو ناو باخچه كان و له سه رخو به ناوياندا پياسه ي كرد .

بيري كرده وه :

_ كليله كه له كوئى يه . من فرينم داوه . نه توانم دمرگاكه بدوزمه وه ، به لام ده توانم

كليله كان بدوزمه وه ؟ چووه لاي ديوارى باخچه نه ينى يه كه وه دمرگاكهى دوزيه وه . پاشان

وه ستاو گوئى ي گرت توانى گوئى له دهنگه دهنگ بيت له ناو باخچه كه دا ! به لام بوچى ؟

كه س چووه ته ناو نه م باخچه يه وه ! له ناكاو دمرگاكه كرايه وه و كورنك و كچيك رايان

كرده دمرمه . كوره كه زور به خيرايى راي ددكرد به ريز كرافيتى به دى نه كرد و راي كرده

ژيز بانى يه وه .

That night, he slept for a long time. In his sleep, he heard his dead wife's voice. 'Archie, Archie!' she said.

'Where are you, my dear?' he asked.

'In the garden,' she answered, 'in the garden.'

When he woke the next morning, it was a beautiful day. 'In the garden,' he thought. 'She said, "In the garden." But I threw away the key!'

A servant came in with a letter. It was from Susan Sowerby. She wrote: 'Please come home, Mr Craven. It's very important. Your wife would like you to come home.'

Mr Craven read the letter carefully. 'I will go back,' he thought. 'I'll leave today.'

On the journey back to Yorkshire, he thought about Colin. 'I'm a bad father,' he thought. 'My son is ten years old. But is it too late? Can I help him?'

When he arrived at the house, Mrs Medlock came to see him. His first question was, 'How's Colin?'

'He's . . . he's different.' Mrs Medlock answered slowly. 'It's very strange. He's fatter, but he doesn't eat much. He goes out into the gardens every day in his chair. Miss Mary and Susan Sowerby's boy take him.'

'Where is he now?' Mr Craven asked.

'In the garden, sir. He's always in the garden.'

Mrs Medlock left the room and Mr Craven repeated the words again and again: 'In the garden!'

He went out into the gardens and walked slowly through them. 'Where's the key?' he thought. 'I threw it away. I can find the door, but can I find the key?'

He came to the secret garden wall and found the door. Then he stopped and listened. He could hear voices inside the garden! But why? Nobody went into this garden!

Suddenly the door opened and a boy and a girl ran out. The boy ran out very fast. He didn't see Mr Craven, and he ran into

به‌رینز کرافیت سه‌یری کرد . کورنکی بالا به‌رزو قتری ره‌ش و چاوه‌کانی گه‌وره و خوئه میشی بوون . کی . چی . کی ؟ کوره‌که ووتی :

__ باوکه من کولینم .

بو خوئه کی‌ک باوکی نه‌یتوانی قسه بکات . پاشان به‌هیمنی یه‌وه ووتی :

__ له باخچه‌که‌دا ، له باخچه‌که‌دا ! خیرا کولین ووتی :

__ به‌لی من باشترم به‌هوی باخچه‌که‌وه و هه‌روه‌ها به‌هوی ماری و دیکون و جادووه‌که‌وه .

که‌س نازانی من باشترم . دمه‌ویت تو یه‌که‌م که‌س بیت بزانی . جاریکی تر به‌رینز کرافیت نه‌یتوانیه‌وه قسه بکات . کوره‌که‌ی دنخوش و باش بوو ! نه‌مه باشترین شت بوو له جیهاندا ! کولین هاواری کرد :

__ من باشم و ددژیم ، باوکه !

به‌رینز کرافیت‌وئی کوره‌که‌ی گرت و پی ووت :

__ بمبه بو ناو باخچه‌که .

کولین بردی بو ناوی . نیستا پایز بوو . هه‌موو لایه‌که‌وه گوئه پایزیه‌کانی لی بوو .

گوئه باخه‌کان به‌سه‌ر داره‌کاندا سه‌رکه‌وتیوون هه‌روه‌ها به‌سه‌ر دیواره‌کاندا . به‌رینز کرافیت هاواری :

__ جوانه ! به‌لام بوچی ؟ منپیش ده‌سال له‌مه‌ویه‌ر باخچه‌که‌م داخست . بوچی شته‌کان له ناو نه‌چوون ؟

له‌سه‌ر چیمه‌نه‌که دانیشان و کولین باسی چیروکی باخچه نه‌نیه‌که‌ی بوکرد . باسی

بولبوله‌که‌و بین و گیانداره‌کان و جادووه‌که‌ی بوکرد پاشان ووتی :

__ نامه‌ویت له ، 'تر بییت به‌نه‌ینی . من هه‌رگیز جاریکی تر ناچمه‌وه ناو نه‌و کورسیه پینچکه‌داره له‌که‌س تو‌دا ده‌گه‌ریمه‌وه بو مائه‌وه ، باوکه .

وای کرد . بین ویزمرستاف له په‌نجه‌ره‌یه‌که‌دا بوو بانگی خزمه‌تکاره‌کانی تری کرد ووتی :
__ سه‌یرکه‌ن ! نه‌وه کی یه به‌چیمه‌نه‌که‌دا دیت ؟

خزمه‌تکاره‌ بو‌لای په‌نجه‌ره‌کان رایان کرد . خاتوو میدلوک ده‌ستی راوه‌شاند هاواری کرد :

__ نوو ! مه‌حاله ! کورنکی بالا به‌رزی به‌هیز به‌چیمه‌نه‌که‌دا هات زمرده‌خنه یه‌که به‌بوخساریه‌وه بوو نه‌وه کولین کرافیت بوو !

کو‌تایی

his arms. Mr Craven looked at him. He was a tall boy with dark hair and big, grey eyes.

'Who – what – who?' cried Mr Craven.

'Father, I'm Colin,' the boy said.

For a minute his father could not speak. Then he said quietly, 'In the garden, in the garden!'

'Yes,' Colin said quickly. 'I'm better because of the garden. And because of Mary and Dickon and the magic. Nobody knows I'm better. I wanted you to know first.'

Again, Mr Craven could not speak. His son was happy and well! This was the best thing in the world!

'I'm well and I'm going to live, father!' Colin cried.

Mr Craven took his son's arm. 'Take me into the garden,' he said.

So Colin took him in. It was autumn now, and there were autumn colours everywhere. Roses climbed over the trees and the walls.

'It's beautiful!' cried Mr Craven. 'But why? I shut the garden ten years ago. Why isn't everything dead?'

They sat down on the grass, and Colin told his father the story of the secret garden. He told him about the robin, Ben Weatherstaff, the animals and the magic. Then he said, 'I don't want it to be a secret any more. I'm never going to get into that chair again. I'll walk back to the house with you, father.'

And he did. Ben Weatherstaff was at a window and he called the other servants. 'Look!' he said. 'Who do you think is coming across the grass?'

The servants ran to the windows. Mrs Medlock threw up her hands. 'Oh!' she cried. 'It's not possible!'

A tall, strong boy came across the grass. There was a happy smile on his face. It was Colin Craven!